

Iskra

34

Ob 20-letnici podpisa pogodbe o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju med Iskro in firmo Braun AG je podpredsednik GZS Rado Bohinc podelil priznanje slovenske gospodarske zbornice tej ugledni zahodnonemški firmi. V njenem imenu je priznanje sprejel predsednik Brauna Robert Murray. (Besedilo in foto LD)

V »Jugoslovansko povprečje«

»Že vrsto let sanjamo v Iskri o 300 milijonih dolarjev izvoza, toda vse ostaja le pri — željah. Kot kaže, nikakor ne moremo preseči tistih približno 250 milijonov dolarjev.«

Tako se je na zadnji seji delavskega sveta celotne Iskre spraševal eden izmed delegatov. In to upravičeno, vse pa kaže, da ne bomo dosegli niti te četrte milijarde dolarjev. Nezadovoljivi izvozni rezultati ob polletju in takratne ocene, da bo letošnji Iskrin izvoz znašal le 220 milijonov dolarjev, so sprožili alarm, da se je kolegij glavnih direktorjev odločil za »akcijski načrt izvoza«. V Iskri Commerce so se ga takoj lotili, zadnja ocena pa je le za 17 milijonov dolarjev višja od prvotne napovedi in znaša torej 237 milijona dolarjev. S tem, predvidenim izvozom seveda ne bi dosegli niti lanskoletnega, ki je znašal nekaj manj kot 246 milijonov dolarjev.

Vzroki za letošnje izpade so znani, lahko bi rekli tudi — tradicionalni: zamude pri uvajanju oz. pomankanje novih izdelkov, prepočasno pridobivanje atestov, poslovna nedisciplin pri dobavah, slaba kakovost, nezadostna, oz. neustrezna obdelava tržišča, različnost nekaterih tržišč in še bi lahko naštevali s tem, da se je ponekod tem vzrokom pridružila tudi problematika ekonomske izvoza. Prav zaradi slednje, nekatere Iskrine tovarne celo odklanjajo izvozne posle in svoje blago preusmerjajo na domači trg.

Tudi posledice zaradi slabših izvoznih rezultatov so znane in — tradicionalne: poslabšanje oskrbe z uvoženimi repromateriali, zmanjšanje nekaterih tržnih pozicij in, nenazadnje, izguba stika z mednarodno konkurenco in prehod v »Jugoslovansko povprečje«

LD

Informatizirati Iskro

Problematika organizacijsko-informatizacijske dejavnosti v Iskri je bila v ospredju I. internega posvetovanja z delovnim nazivom »Informatizacije Iskre«. Posvetovanje je bilo v sredo, 1. oktobra v Iskri poslovni stavbi v Ljubljani, nanj pa so povabili člane KPO SOZD Iskra, predstavnike Iskrinih družbeno-političnih organizacij, vodilne delavce Iskrinih delovnih in temeljnih organizacij ter vse delavce, ki se v Iskri ukvarjajo z organizacijo in informatiko.

Pripravam na posvetovanje je bila namenjena tudi zadnja 5. seja Področnega kolegija za organizacijo in informatiko. Vodil jo je član KPO SOZD Iskra za to področje mag. Ivo Banič. Z njim smo se tudi pogova-

rjali o I. internem posvetovanju in ciljih tega strokovnega srečanja. Najpomembnejši cilji na področju informatizacije Iskre so, kot je dejal naš sogovornik, naslednji: že do konca tega leta bi morali z računalniki in prog-

rami opremiti vse Iskrine delovne organizacije, vsaj na ravni terminalnih priključkov, zvišati delež aplikacij ter povečati delež inženirskih aplikacij v računalniških sistemih, saj zdaj prevladujejo finančno-raču-

nalniške obdelave, čimprej bi morali v Iskri vpeljati tudi standardizacijo in tako imenovane bar kode, eden izmed pomembnejših sklepov, ki so ga predložili posvetovanju pa je bil tudi ta, da bi morali v Iskro računalniško mrežo že do konca prihodnjega leta vključiti vse Iskrine točke v Jugoslaviji in na zunanjem tržišču.

O I. Iskrinem internem posvetovanju, ki so se ga udeležili tudi številni ugledni gostje, bomo obširneje pisali v prihodnji številki našega tednika.

LD

SKLEPI

2. zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra

19) Na osnovi podane informacije sekretarja DS SOZD Jasta Marcona in obrazložitve člana KPO SOZD Ilje Mediča, sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sprejme na znanje informacijo o izvršitvi in izvajanju sklepov 1. zasedanja DS SOZD z dne 26. 6. 1986 in ugotavlja, da so vsi pogojni sprejeti sklepi veljavni, ker je pridobljeno pisno soglasje delegacije DO Zorin ter naroča DO Telematika in Elektrovezve, da izvedejo ponovne volitve manjkajočih delegatov DS, oz. odbora za samoupravni nadzor SOZD do konca septembra.

2. DS sprejme na znanje informacijo o poteku sprejemanja predloga Samoupravnega sporazuma o izvajanju srednjeročnega plana SOZD Iskra za obdobje 1986—1990 na področju dejavnosti skupnega pomena ter naroča DO Iskra Commerce, Kibernetika, Široka potrošnja, Avtoelektrika, ZORIN in Srednja šola, da postopek sprejemanja izvedejo do konca septembra.

20) Na osnovi podane obrazložitve predstavnika SOZD Janka Šavlija, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v času od 1. 1. do 30. 6. 1986 in ugotavlja, da so polletni rezultati na področju pridobivanja in delitve dohodka boljši kot v prvem trimesečju 1986, pri čemer pa še vedno močno zaostajamo v planirani dinamiki izvoza, kjer je potrebno analizirati odstopanja in ustrezno ukrepati.

Ker so poslovni rezultati v veliki meri posledica sprememb v obračunskem sistemu in reakcija na nekatere Interventne predpise ocenjujemo, da se realno nadaljujejo vsi negativni gospodarski trendi iz konca leta 1985 tudi v letošnjem letu. To pa zahteva od vseh gospodarskih subjektov v SOZD Iskra večjo angažiranost pri racionalnem vodenju in upravljanju celotnega poslovnega procesa.

21) Na osnovi podane obrazložitve predstavnika SOZD Janka Šavlija, predloga odbora za gospodarjenje in dohodkovne odnose, podanih predlogov v razpravi ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Predlog ukrepov za izboljšanje poslovne uspešnosti SOZD Iskra, kot strokovno podlago za pripravo operativnega načrta izvedbe teh ukrepov, ki bodo vključeni v Letni program SOZD Iskra za leto 1987.

Naloge in ukrepi se bodo izvajali na vseh ravneh tako v SOZD, DO in TOZD v s planom dogovorjenem obsegu in dinamiki. Za sprejem in izvajanje nalog in ukrepov za izboljšanje poslovne uspešnosti so v skladu z zveznim in republiškim Zakonom o planiranju zadoženi in odgovorni poslovodni organi v posamezni OZD.

Kontrola izvajanja nalog in ukrepov za izboljšanje poslovne uspešnosti se bo opravljala v okviru kvartalnih in letnih poročil.

DS zadoži KPO SOZD, da izdela operativni načrt za obravnavo na naslednji seji DS. Le-ta mora vsebovati konkretizacijo posameznih nalog in ukrepov z roki in nosilci, oz. izvajalci in tudi odgovornost.

Predlog ukrepov naj se dopolni s potrebno povečano aktivnostjo SOZD na področju sprejemanja novih gospodarskih ukrepov s tem, da se DPS opozarja na sprejem ustreznih ukrepov, ki so v interesu združenega dela.

22) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Rada Faleskinija, predloga odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o razvojni raziskovalni dejavnosti v SOZD Iskra za leto 1985 in Zaključke 9. internega posvetovanja o problematiki razvojno-inovacijske dejavnosti v SOZD Iskra ter naroča organom upravljanja DO,

da sprejmejo konkretne sklepe za uvajanje vsebovanih predlogov v tekoče delo, oz., da jih vgradijo v plan za leto 1987. Z organizacijskimi ukrepi ter kadrovskimi in materialnimi okrepitevami morajo okrepiti najprej najšibkejše člene inovacijskih verig, da bi s tem izboljšali učinkovitost inovacijskih procesov v celoti.

23) Na osnovi podane obrazložitve člana KOP SOZD Rada Faleskinija ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme Poročilo o kakovosti Iskre ob zaključku srednjeročnega obdobja 1981—1985 in za leto 1985.

24) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Ivana Cvara, lastne zahteve predsednika KPO SOZD Borisa Lasiča ter podanega predloga v razpravi sprejme DS soglasno naslednja sklepa:

1. DS sporazumno razreši Borisa Lasiča funkcije predsednika KPO SOZD Iskra s 30. 9. 1986.

2. V bodoče je potrebno pri predlogih za razrešitev KPO SOZD, oz. vodilnih delavcev predložiti DS obrazloženo poročilo o razlogih.

25) Na osnovi podane obrazložitve predsednika razpisne komisije Alojza Kleindinstja ter predloženega gradiva sprejme DS soglasno naslednji sklep:

DS sprejme poročilo o delu razpisne komisije in na osnovi njihovega predloga imenuje za predsednika KPO SOZD Franca Šifkoviča s 1. 10. 1986.

26) DS sprejme na znanje informacijo člana KPO SOZD Zorana Poliča o stanju v DO Široka potrošnja, oz. o predvideni organizacijski spremembi DO.

27) Na osnovi podane obrazložitve člana KPO SOZD Zorana Poliča, predloga odbora za finance ter predloženega gradiva sprejme DS v soglasju s podanimi stališči delegacij soglasno naslednji sklep:

DS podaljša DO Široka potrošnja, TOZD Elektroakustika rok za vračilo kratkoročnega sanacijskega kredita v višini 55.547.428 din iz združenih sredstev rezerv SOZD Iskra, odobren na DS SOZD dne 22. 4. 1986, do 31. 12. 1986. V tem času je potrebno dostaviti DS predlog sanacijskega programa z dolgoročnimi usmeritvami TOZD Elektroakustika.

28) DS sprejme na znanje informacijo direktorja DO ZORIN Marjana Tronarja o sklepu TOZD BII glede izločitve iz DO ZORIN in SOZD Iskra, oz. o predlogu DO za razveljavitev tega sklepa ter stališče kolegija glavnih direktorjev DO, ki ugotavlja, da je TOZD BII organizacija skupnega pomena in so za njegovo dejavnost zainteresirane OZD v sestavi SOZD Iskra.

DS sprejme na znanje tudi informacijo direktorja TOZD BII Andreja Bleiweisa o njihovih razlogih za tako odločitev.

29) Na osnovi podane informacije pomočnika predsednika KPO SOZD Pavla Gantarja ter posredovanega gradiva sprejme DS naslednji sklep (1 proti):

DS sprejme na znanje informacijo o nameravani združitvi DO Iskra Delta in SOZD Gorenje ter zadoži strokovne službe, oz. KPO in DPO SOZD, da izdelajo ustrezen elaborat družbeno-ekonomske upravičenosti in preverijo možnosti za tako povezovanje, kot osnovo za samoupravno odločanje na ravni SOZD.

Predložena informacija o aktivnostih združevanja se posreduje vsem družbenopolitičnim, samoupravnim in poslovnim organom DO SOZD Iskra ter ustreznim družbenopolitičnim skupnostim in organizacijam v republikli.

30) DS ni imel pripomb na posredovane odgovore na postavljeno delegatsko vprašanje glede možnosti dinarskega varčevanja in nadaljnega razreševanja problematike financiranja surovinske baze.

Predsednik DS SOZD: Igor Gruden

Obisk delovne skupine CK ZKS

Dušan Šinigoj:

Narejen je bil pomemben korak pri oblikovanju smeri Iskre Telematike

V četrtek, 25. septembra 1986, je komuniste Iskre Telematike obiskala delovna skupina CK ZKS, v kateri sta bila Dušan Šinigoj in Tina Tomlje. Poleg članov predsedstva stalne akcijske konference OO ZK Iskre Telematike, predsednikov ostalih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter vodstva delovne organizacije so se razgovora udeležili tudi predstavniki občinskega in medobčinskega družbenopolitičnega in gospodarskega življenja ter SOZD Iskra.

V uvodu je predsednik SAK OO ZK DO Jože Slabe podal oceno političnega stanja v Iskri Telematiki, ki v zadnjem obdobju ni zadovoljiva. Sanacijski program, sprejet v maju 1985, je bil v kratkoročnem delu dobro uresničen, saj je delovna organizacija uspešno zaključila poslovanje v preteklem letu in to kljub predvideni izgubi. Pri srednjeročnih ciljih, s katerimi naj bi temeljiteje posegli v poslovno dogajanje pa se nekoliko zatika. Tako so bili poslovni rezultati v letošnjem prvem polletju sicer pozitivni, vendar slabši od načrtovanih. Iz tega izhajajoče motnje povzročajo nezadovoljstvo delavcev in slabšajo oceno političnega stanja. Zato je bil konec avgusta 1986 na skupni seji družbenopolitičnih organizacij predstavljen »Akcijski načrt za zagotovitev izpolnitve letnega plana proizvodnje v drugem polletju 1986«, ki ga delavci Iskre Telematike že uresničujemo.

V nadaljevanju je Vitomir Osojnik, v. d. glavnega direktorja delovne organizacije, izredno izčrpno predstavil program Iskre Telematike, uresničevanje poslovne politike, rezultat gospodarjenja v prvem polletju in oceno do konca leta 1986. Zlasti je poudaril široke aktivnosti in številne ukrepe, ki so bili sprejeti za boljše poslovanje (z vsebino so bili delavci sproti seznanjeni, tudi prek glasila, zato je na tem mestu ne bomo ponavljali). Delovna organizacija se kljub izrednim naporom še vedno otepa z motnjami v poslovanju, vendar ji bo z realizacijo pred nedavnim sprejetega akcijskega načrta predvidoma uspelo izpolniti letni plan, čeprav rezultat ne bo tako dober, kot v preteklem letu, ko se je pri poslovanju združilo veliko ugodnih okoliščin. Prisotna je tudi tako imenovana kriza vodenja: posamezni vodilni in vodstveni delavci preslabo izpolnjujejo zadane naloge.

Finančni direktor Janez Triller je opozoril na težke finančne pogoje, v katerih posluje delovna organizacija.

Z obiska delovne skupine CK ZKS v Iskri Telematiki.

Omenil je visoke izdatke za obresti in ostale finančne stroške, pri tem pa mora Iskra Telematika uresničiti investicije v nove programe, kakršne v svetu praviloma izvajajo kot projekte širšega družbenega pomena.

Franc Ferko iz Prodaje je govoril o tržnih aktivnostih: dve tretjini potrebnih naročil za prihodnje leto že imamo, z novimi proizvodnimi programi, ki naj posodobijo, oplenitijo in poživijo našo ponudbo pa bodo tržni uspehi seveda boljši.

Direktor za kakovost in tehnologijo Peter Mihelič je povedal, da zaključujemo investicijo v Sistem Iskra 2000, smo pa tudi že začeli z osvajanjem Sistema 12. Pri slednjem se pojavljata predvsem dva problema: potrebno je pridobiti ugodnejše finančne vire in doseči verifikacijo nove investicije v okviru SOZD Iskra, do česar bo prišlo v kratkem.

Brane Račič, direktor za kadrovske in splošne zadeve, je poudaril, da mora kolektiv Telematike postati proizvodnja znanja, zato je potrebno več investirati v kadre in opremo namesto v nove zidove.

V naslednjih desetih letih bi z dolgoročno usmerjenim programom lahko brez velikih pretresov prestrukturirali kadre na potrebno raven in sicer z intenzivnim štipendiranjem, izobraževanjem ob delu in na druge načine. Vlaganje v Telematiko je vlaganje v kadrovskega in infrastrukturo družbe, zato se mora v ta nova prizadevanja ustrezno vključiti tudi družbeni izobraževalni sistem. V Telematiki so še vedno ovire in zadržki pri selektivnem nagrajevanju ustvarjalnega znanja in strokovnosti, vendar so bili v zadnjem obdobju storjeni pomembni premiki na bolje.

Oris stanja v Telematiki je zaokrožil Jože Slabe s predstavljivo delovanja članov ZK, ki se v vsa poslovna in samoupravna dogajanja prizadevno vključujejo, s tem pa počasi spet raste njihovo, v preteklosti nekoliko omajano ugled med delavci. Zelo dobro sodelujejo z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi, več pa napravijo tudi v smislu sprotnega informiranja kolektiva o vseh aktualnih bistvenih zadevah, kar prispeva k motivaciji za doseganje boljših delovnih rezultatov. Aktivnejše so predvsem vse družbenopolitične organizacije, kar je pogoj za novo kakovost dela tudi v samoupravnih organih. Vse subjektivne sile delovne organizacije poskušajo oblikovati vzdušje, ki bo omogočilo konstruktivno razreševanje problemov v zvezi z izvajanjem sanacijskega programa in akcijskega načrta ter nadaljnjim razvojem Iskre Telematike.

Dušan Šinigoj je v imenu delovne skupine CK ZKS ugodno ocenil predstavljene korake Iskre Telematike pri oblikovanju jasnejše poslovne smeri, vendar je vzporedno tudi ugotovil, da stanje še ni dobro, če politično vzdušje v kolektivu ni zadovoljivo. Ali so vsi delavci, zlasti vodilni in vodstveni, sprejeli svoje naloge in odgovornosti iz akcijskega načrta? Ljudi, ki so te odgovornosti prevzeli in jih dobro uresničujejo,

je potrebno dobro nagrajevati, druge pa izločiti z odgovornih funkcij. Velika pozornost mora biti namenjena tekoči proizvodnji, ker brez njenega uresničevanja tudi sanacije in prestrukturiranja ne bo. Odgovore na odprta vprašanja nadaljnje poti Iskre Telematike morajo

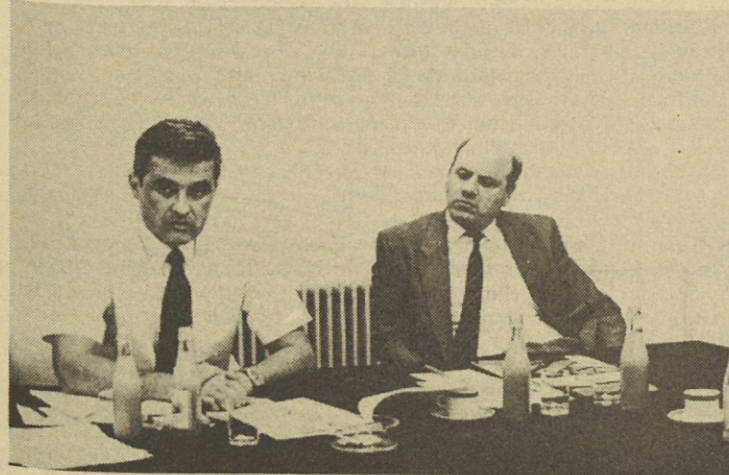
dati inženirji-tehniki z znanostjo, saj finančne konstrukcije same po sebi ne bodo pomagale. V investicijo Telematike mora družba vložiti nepovratna sredstva, banke morajo najti možnost za to.

Tina Tomlje je dejala, da bi komunisti Iskre Telematike glede na sedanji položaj v delovni organizaciji, ki zahteva izjemno angažiranost, lahko postali šolski primer, kako naj se zveza komunistov neposredno vključuje in vpliva na dogajanje v nekem delovnem kolektivu. Za boljše rezultate svojega delovanja bi morali najprej določiti jasne prioritete, saj vsega ni mogoče spremeniti naenkrat. Še tako dobre usmeritve pa ne bodo uspeli brez širokega angažmaja delavstva. Zato morajo komunisti napraviti vse, da se v uresničevanje načrtov prizadevno vključijo vsi člani kolektiva. Če jim to uspe, se bodo po njih zgledevale tudi organizacije zveze komunistov iz drugih delovnih okolij.

Janez Stare, sekretar OO ZK TOZD RR, je opozoril na problematiko razvojno-raziskovalne dejavnosti delovne organizacije, ki je po njegovem preslabo vključena v poslovni proces, namenja se ji premalo pozornosti. Strokovnega tehničnega kadra močno primanjkuje. Ni ustreznega priliva že usposobljenih kadrov, ker so preslabo nagrajevani in tako Iskra Telematika ostaja nekakšen usposobljevalec mladih kadrov, ki potem odhajajo drugam.

Direktor razvoja Marko Jagodič je dejal, da telematska industrija potrebuje sposobne inženirje, tako v razvoju, kot v proizvodnji. Zdaj jih primanjkuje povsod, saj nam je v preteklosti kadrovska problematika razvojno-raziskovalne dejavnosti ušla iz rok. V novejšem obdobju pa se stvari intenzivno izboljšujejo: nagrajevanje strokovnjakov je boljše in bo še boljše. Podobno je tudi na področju opremljenosti te dejavnosti

Kazimir Mohar
foto: Dean Dubokovič

Številne ukrepe za izboljšanje poslovanja Iskre Telematike je gostom predstavil Vitomir Osojnik, v. d. direktorja delovne organizacije.

20 let uspešnega sodelovanja

Te dni minevata dve desetletji od podpisa pogodbe o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju med Iskro in svetovnoznanim proizvajalcem iz Zvezne republike Nemčije — firmo Braun AG. To je bila tudi prva Iskrina pogodba s kakim tujim proizvajalcem in hkrati tudi ena izmed prvih v Jugoslaviji. Tako je predstavljala enega temeljnih mejnikov vključevanja slovenskega in jugoslovanskega gospodarstva v širši svetovni prostor. Tej pogodbi med to-

kov po vzorcu zahodnih tržišč. Ob sodelovanju z Braunom so se šolali tudi vodilni Iskrini arhitekti in oblikovalci, si pridobili nova znanja in spodbude za lastne zamisli.

Dolgoletno sodelovanje je bilo seveda zanimivo tudi za Braun AG, ki je pri tem videla tudi svoje poslovne koristi. Sodelovanje s tako priznano firmo kot je Iskra na jugoslovanskem tržišču, je Braunu odprlo tudi pot k nam.

Ob tem se velja spomniti, da je Iskra med vsemi slovenskimi delovnimi orga-

Slavnost ob 20-letnem jubileju je bila priložnost tudi za izmenjavo priznanj in daril

Vodilni gostje iz Brauna so seveda obiskali tudi Iskrino tovarno na Pržanu, kjer izdelujejo njihove brivnike. Tam jih je sprejel direktor Jurij Butina.

nizacijami tako pri izvozu kot uvozu najmočnejši partner nemških firm. Tudi delež slovenskega gospodarstva je v primerjavi z jugoslovanskim velik, saj znaša pri izvozu 37,2%, pri uvozu pa 30,8%.

V počastitev dvajsetletnega sodelovanja je dopotovala v Slovenijo na obisk tudi skupina vodilnih predstavnikov firme Braun AG. Ugledne goste je vodil

varno na Pržanu in Braunom je tri leta pozneje sledila še druga in sicer med Braunom in tovarno v Železnikih.

V teh dvajsetih letih je Iskra izmenjala z Braunom za nad 105 milijonov mark izdelkov in polizdelkov, Iskra je na jugoslovanskem tržišču prodala približno 2 milijona električnih brivnikov vrhunske kakovosti ter več kot 700 tisoč enot gospodinjstkih aparatov najvišjega svetovnega razreda. Za to vrednost je dobavila Braunu različne dele za 12 milijonov brivnikov in skoraj poltretji milijon električnih motorjev za gospodinjstke stroje.

Ob vsem tem je Braun AG kot svetovno znana firma izjemno vplival tudi na razvoj v Iskri sami, saj se je bilo treba prilagajati njegovi tehnični ravni in zahtevam, zlasti po kakovosti. Seveda je to odločilno vplivalo na celoten tehnološki razvoj v Iskri in na njen prodor na svetovna tržišča, hkrati pa je sodelovanje omogočilo tudi šolanje številnih Iskrinih kadrov, predvsem na področju marketinga: Iskra je bila v Jugoslaviji gotovo med prvimi v sodobnem trženju širokopotrošnih izdel-

»Želim, da bi se sodelovanje med Iskro in Braunom še naprej uspešno razvijalo, hkrati pa sem prepričan, da smo oboji zainteresirani za poglobljanje tega sodelovanja.« Je na slavnostnem sprejemu ob 20-letnici podpisa dolgoročne pogodbe o proizvodnem sodelovanju poudaril predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič.

zahodnonemškim Braunom

Predsednik Brauna Američan Robert Murray se je, podobno kot Iskrin predsednik Lasič, zavezal za nadaljnje poglobljanje sodelovanja in to na vseh področjih — razvojem, proizvodnem in tržnem

predsednik firme Robert Murray, med drugimi pa so ga spremljali še komercialni direktor Ed van Meer, tehnični direktor Dr. Thomas Thomson, direktor tovarne brivnikov Joseph Schiffer in drugi.

Goste iz Brauna je prvi dan obiska, v torek, 23. septembra sprejel predsednik KPO SOZD Iskra Boris Lasič s sodelavci, naslednji dan pa so se gostje najprej v Lju-

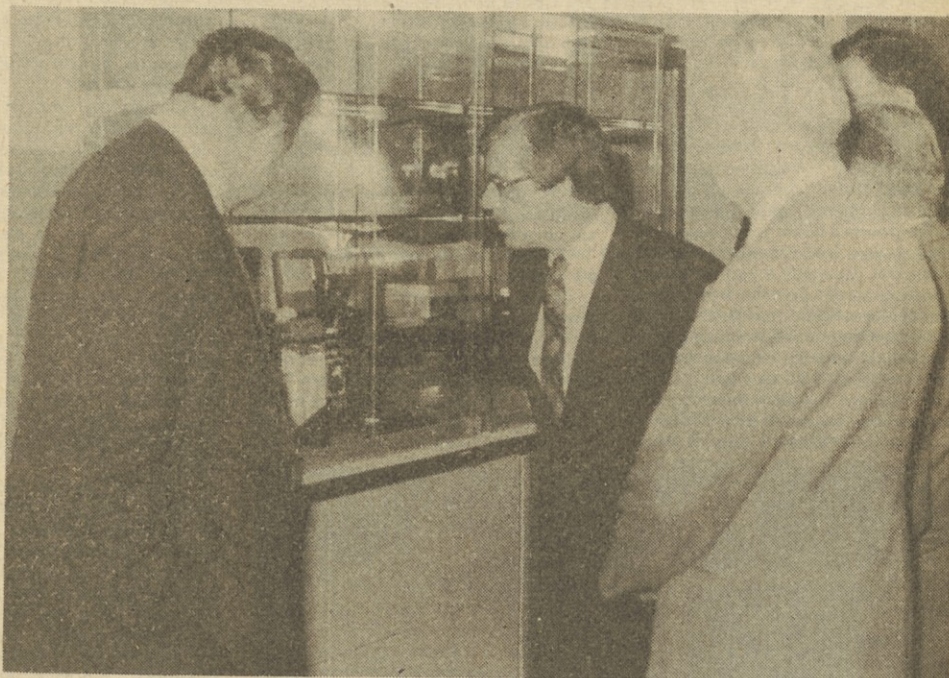
bljani udeležili slavnosti, na kateri je slovenska gospodarska zbornica ob 20-letnem jubileju podelila firmi Braun AG priznanje GZS. Priznanje je od podpredsednika zbornice Rada Bohinca sprejel predsednik Brauna Robert Murray, slavnosti pa so se udeležili tudi predstavniki obeh jubilaritov — Brauna in Iskre.

Iskrini partnerji iz ZR Nemčije so zatem obiskali tovarno na Pržanu. Tudi tamkaj je bila nadvse prijetna slavnost, na kateri so predstavniki Brauna najprej podelili darila

štirim delavkam za 20-letno delo na Braunovem programu, direktor Tovarne TV sprejemnikov Jurij Butina pa je gostom predstavil tovarno, firmo Braun pa obdaril z umetniško skulpturo.

Vodilni predstavniki Brauna so si med obiskom v Sloveniji ogledali tudi drugega Braunovega partnerja v Iskri in sicer tovarno elektromotorjev v Železnikih, kjer jih je sprejel direktor tovarne Tone Rakovec.

Lado Drobež

Predsednik Brauna Robert Murray si je v prostorih Pržana z zanimanjem ogledal tudi »zgodovinski prerez« proizvodnje Braunovih brivnikov v Iskri

Na slavnosti je spregovoril tudi Jullij Novljan, podpisnik dolgoročne proizvodne kooperacijske pogodbe pred dvajsetimi leti

Na Pržanu so še vedno zaposlene štiri delavke, ki delajo na Braunovem programu že 20 let. Zahodnonemška firma jih je ob tem jubileju obdarila z — Braunovim izdelkom

Dober začetek srednjeročnega

Kolektiv 200 zaposlenih temeljne organizacije ELKO iz Mokronoga je s polletnimi rezultati gospodarjenja lahko zadovoljen, saj vsi pomembnejši kazalci kažejo precejšnjo rast glede na leto poprej. Celotni prihodek znaša 1800615000 din, kar je že 78% letošnje predvidene vrednosti. Prav tako ugoden je čisti dohodek v znesku 357736000 din, ki je kar za 277% večji od lanskoletnega v šestih mesecih in že za 2% presega letošnji celoletni plan. Tudi polletni izvozni izkupiček že za 60% presega celoletno planirano vrednost. Za podrobnejšo obravnavo rezultatov gospodarjenja pa smo zaprosili direktorja TOZD Ludvika Lovšeta.

Kako ocenjujete poslovanje v prvem polletju?

»Gospodarili smo zadovoljivo tako, da smo vse tiste planske cilje, ki smo jih zastavili, tudi dosegli in to v vseh pogledih, tako celotnega prihodka, dohodka, čistega dohodka in tudi akumulacije. Posebej moram poudariti, da smo dosegli dober čisti dohodek in, da smo precej manj izplačali za osebne dohodek, kot smo predvidevali glede na delitvena razmerja. Pri tem naj omenim, da v DO premalo pozornosti posvečamo politiki delitve OD in zaradi tega imamo nemalokrat probleme s kadrom, kar je še posebej pereče pri nas v Mokronogu. V šestih mesecih je bil naš povprečni OD 82 550 din, kar je nekaj manj od poprečja v DO. V začetku drugega polletja smo naredili večji korak naprej, saj so nam doseženi rezultati to omogočili. Nadpoprečne napore, ki jih je zahtevala povečana proizvodnja v zadnjih mese-

letu, pretežni del predstavlja kooperacija s ČSSR. Letos bo dosegla vrednost približno pol milijona dolarjev. Podpisali pa bomo novo pogodbo za leto 1987 v višini 900.000 dolarjev, kar je bistveno povečanje. V naš internih plan pa smo zapisali številko 1 mio dolarjev.»

— Kaj vse obsega ta kooperacija?

»To je dejansko prava kooperacija, ki temelji ne samo na izmenjavi proizvodnih programov, ampak tudi na sodelovanju s področja predelave materialov, kar se je že izkazalo za zelo uspešno.»

— All sodelujete tudi pri razvoju novih izdelkov?

»Letos podpisujemo sporazum o poslovno tehničnem sodelovanju za pet let. Določili smo tri področja izmenjave izkušenj, kar vključuje tudi medsebojne obiske strokovnjakov obeh tovarn. Delali bomo na področju osvajanja novih izdelkov, na področju elektrolita in na področju jedkanja in formiranja AL

folije. S tovarno Tesla v Lanškrounu že tri leta izredno dobro sodelujemo, interes pa je obojestranski zato prihaja tudi do tako dobrih rezultatov.»

Pomenijo ti novi izdelki tudi večji prodor na Zahod?

»V načelu da, trenutno pa smo pred podpisom pogodbe za izvoz elektrolitov v Sovjetsko zvezo in sicer je predvidenih kar 20 mio elektrolitov v vrednosti 2 mio dolarjev. Skupaj s kooperacijo s ČSSR bo to zneslo 2,5 mio dolarjev tako, da naj bi, če bo šlo vse po planu, leta 1987 dosegli blizu 3 mio dolarjev izvoza.

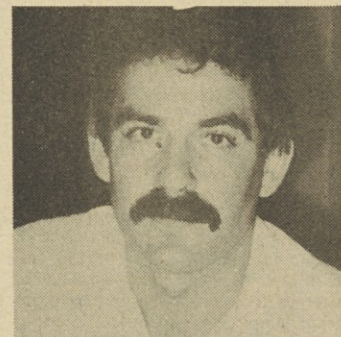
Hkrati naj omenim, da smo lani sprejeli nov srednjeročni plan 1986—1990, po katerem naj bi leta 1990 dosegli 900.000 dolarjev izvoza, to številko pa bomo presegli že letos. Intenzivno smo se lotili tržnih akcij, s tem da smo iniciativno prevzeli v TOZD. Kaže, da bomo že v naslednjem letu izvozili toliko, kot smo planirali za celotno srednjeročno obdobje.»

— Kakšna pa je struktura vaših izdelkov v letošnjem letu? So to elektroliti za široko potrošnjo, ali ste se bolj usmerili v profesionalno?

»To so eni in drugi. Imamo vse ateste za naše kondenzatorje za 1. razred. Predvsem so to še vedno po večini širokopotrošni izdelki, predvsem za radio, akustiko in TV aparate. Očitno trg še sprejema tudi ta del proizvodnje.»

— Trend v svetu gre, kot je znano, vedno bolj v smer miniaturizacije in površinske montaže elementov. Se boste pridružili tistim proizvajalcem v Iskrli, ki že uvajajo to novo tehnologijo?

»V okviru kooperacije s ČSSR je eno izmed področij sodelovanja tudi razvoj

Ludvik Lovše

novih izdelkov in v to je vključen tudi program osvajanja elektrolitov za površinsko montažo. Pri enem tipu smo že zelo daleč in morda nam bo že v letošnjem letu uspelo osvojiti prvi izdelek, le da ga zaenkrat jugoslovanski trg še ne potrebuje, zato ga bomo ponudili v izvoz. Pomembna pridobitev v letošnjem letu je nova linija za proizvodnjo miniaturnih kondenzatorjev dimenzije 5 mm x 7 mm in to nas zaenkrat uvršča ne samo v evropski vrh, ampak nam je imperativ Japonska, saj že dosegamo njene standarde.»

— So to lastni razvojni dosežki?

»Kupili smo le opremo, znanje je domače. Nimamo nobene licence, to je izključno lastna tehnologija in naši razvojniki kar solidno sledijo najnovejšim trendom v svetu.»

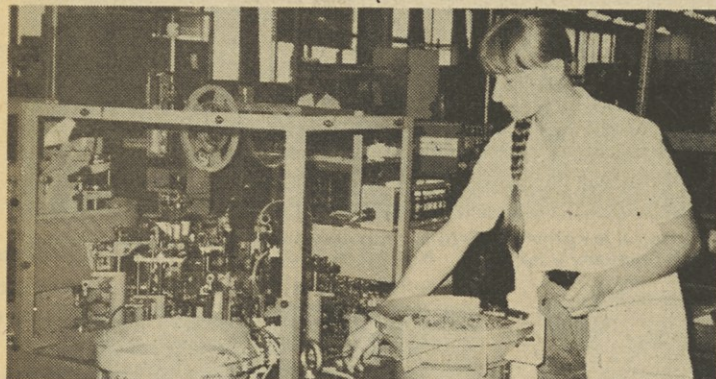
— Kakšna so vaša predvidevanja o poslovni uspešnosti do konca leta?

»Predvidevamo, da bo naročil dovolj, tudi na domačem trgu, le zahodni izvoz precej peša, saj nam še vedno ponujajo take cene, da me je včasih kar sram, da bi morali prodajati svoje izdelke tako poceni.»

— To je verjetno konkurenca z Daljnega Vzhoda?

»Da, ne toliko Japonska, kot Taiwan, Južna Koreja in Hong Kong. Marsikdo ne gleda na kvaliteto, temveč zgolj na ceno, kvaliteta pa nekaj stane. Mi pa proizvajamo kvalitetnejše in zanesljiveje od teh cenenih proizvajalcev.

Letos bomo osvojili standard IS 9000

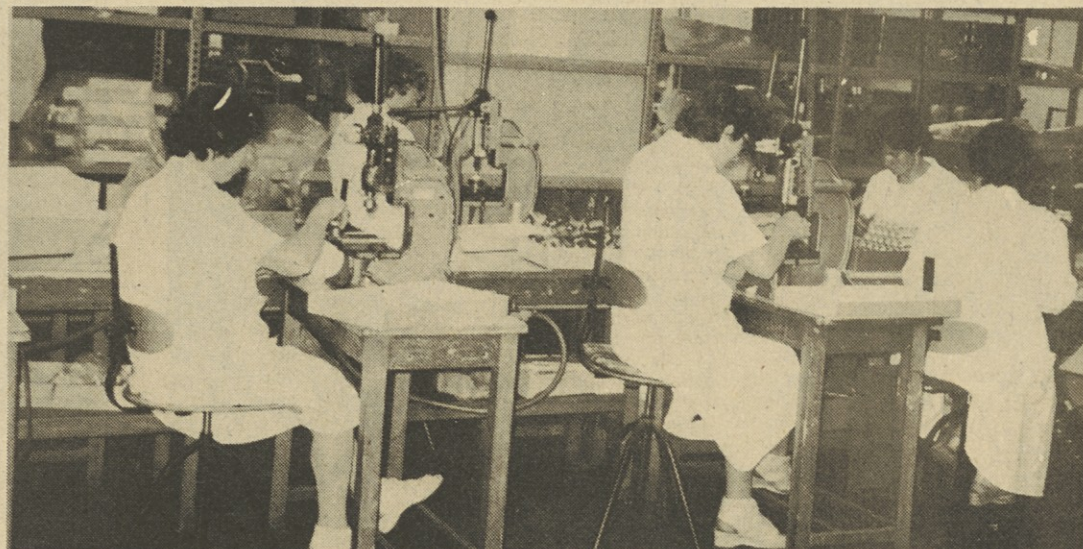

cih je bilo treba tudi ustrezno nagraditi. Trenutno so naši osebni dohodki pri vrhu lestvice v občini, še vedno pa se gibljejo malo pod povprečjem DO in SOZD.

Razveseljiva je številka izvoza v prvih šestih mesecih. Za leto 1986 smo namreč planirali 600.000 dolarjev izvoza, že v polletju pa smo iztržili 900 000 dolarjev, kar je že za 60% več, kot smo planirali in kar trikrat več, kot v enakem lanskem obdobju. V skupno vrednost pa ni vštete le izvoz elektrolitov, ampak so tukaj tudi posebni posli, ki smo jih opravljali letos, predvsem zaradi oskrbe z repomaterialom iz uvoza. Ker bomo letos krepko presegli 1 mio dolarjev izvoza, se moramo dobro pripraviti tudi za naslednje leto. Bojim se, da posebnih poslov ne bo, zato moramo biti pri izvoznih nalogah toliko bolj pozorni in zanesljivi.»

S kakšnimi ukrepi ste uspeli letos doseči tolikšno povečanje izvoza kljub lanskoletnim slabim obetom glede povpraševanja po elektrolitih namenjenih vgradnji v širokopotrošne izdelke?

»Moram reči, da pri izvozu elektrolitov, ki smo ga realizirali v letošnjem

Tudi ta del ročne proizvodnje elektrolitskih kondenzatorjev večjih dimenzij bo treba kmalu zamenjati z avtomatiziranimi linijami.

Obdobja v TOZD ELKO

za pretežni del naše proizvodnje in bomo med prvimi v Iskri, ki bomo tako potrdili svojo kvaliteto.

— **Kakšno je stanje v oskrbi z repromateriali v tem letu?**

»V letošnjem letu žal del kooperacije, ki jo imamo s tovarno Impol iz Slovenske Bistrice predvsem zaradi kvalitetnih problemov ni potekal po predvidevanjih tako, da smo morali oskrbo z repromateriali reševati drugače. Povezali smo se z nemškimi partnerjem v posebno kooperacijo, kar nam je zagotovilo nemoteno proizvodnjo. Z Impolom pa delamo naprej in se še dogovarjamo za naslednje leto, saj bi si s kooperacijsko pogodbo zagotovili dolgoročni plasma svoje Al folije.«

— **Kakšna folija je to?**

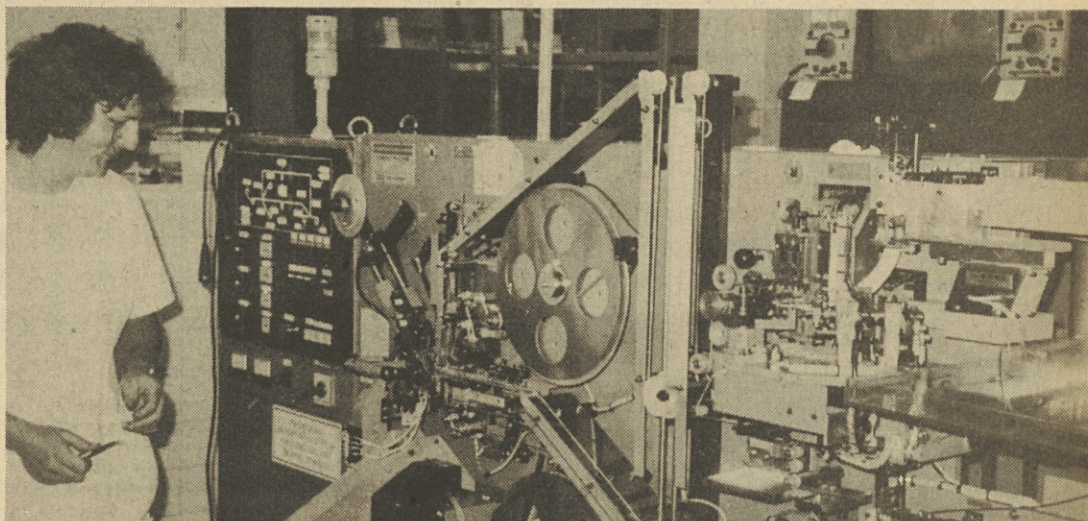
»Uporabljamo anodno in katodno AL folijo — jedkano in formirano, ki mora biti izredne čistoče (99,99) in je v Jugoslaviji še ne znamo proizvajati. Kooperacijska pogodba z Impolom bo veljala še 4 leta in v tem času naj bi skupaj osvojili proizvodnjo in tudi jedkanje in formiranje. Pri tem sodelujemo tudi s Čehi in Madžari, z nemškim partnerjem pa načrtujemo nakup stroja za formiranje.«

— **Kako je s povpraševanjem po elektrolitih v Iskri?**

»V Iskri povpraševanje stalno narašča. Najprej smo vzpostavili poslovne odnose z Iskro s Pržana in delom Telematike. Z leti smo skupaj s Telematiko uspeli pri zamenjavi precejšnje količine tantal kondenzatorjev z elektrolitskimi. Telematika tako postaja količinsko eden največjih kupcev v Iskri, kar nam je seveda izredno dobrodošlo.«

— **Kakšna je struktura vaše prodaje?**

»Doslej je bilo tako, da smo približno 70% proizvodnje prodali na domačem trgu, 30% pa smo izvozili. Kaže, da se bo to razmerje porušilo že v naslednjem letu, ko naj bi prek 60% svojih izdelkov tržili v tujini, kar je že razvidno iz pov-

Z novo linijo za proizvodnjo miniaturnih elektrolitskih kondenzatorjev dimenzije 5 mm x 7 mm dosežajo v Mokronogu svetovne kvalitete standarde

praševanja. Zaradi dolgoročnih pogodb s ČSSR in SZ nam je veliko lažje planirati proizvodnjo in investicije. Žal je večina poslov, ki jih imamo z zahodnimi partnerji enkratnih in ker ni prave kontinuitete je težko planirati za naprej.

V naslednjem letu bomo povečali proizvodnjo za dobrih 60% in to v bistvu z istim strojnimi parkom, ki ga imamo in z minimalno zaposlitvijo novih delavcev in s tem bi dobesedno izenačili dejansko proizvodnjo s teoretičnimi kapacitetami, ki jih imamo. Iz tega sledi, da bomo morali delati 350 dni, ali 7 dni v tednu in to v dveh, na nekaterih linijah pa celo v treh izmenah. Sobote in nedelje že sedaj štejejo kot normalni delovni dan. Seveda je to huda obremenitev za zaposlene, zato moram pohvaliti prizadevnost vseh, predvsem pa naših delavk, ki se dobro zavedajo pomena dobrega poslovanja naše Iskre za Mokronog in okolico.«

— **Kakšno pa je stanje pri kadrih? Verjetno vas tare podobna problematika, kot ostale Iskrine dolenjske temeljne organizacije?**

»Imamo velike probleme s kadrom. Skoraj v vsakem časopisu vsaj enkrat do dvakrat mesečno iščemo nove sodelavce, predvsem ključavničarje, ordinarje, strojne tehnike in strojne inženirje. Teга kadra pa ni dovolj, niti v večjih mestih, kjer pa so tudi dosti bolj plačani. Mi nismo mogli vedno nuditi nadpoprečnih osebnih dohodkov, sedaj se trudimo, da bi to popravili. Drug problem so stanovanja, vendar smo počasi že pridobili določen stanovanjski fond, ki ga bomo letos še obogatili z dvema novimi, izključno kadrovskimi stanovanji.«

— **Na osnovi letošnjih rezultatov lahko bolj pogumno gledate v bodočnost. Kakšne so dolgoročnejsje perspektive?**

»Načrti za naprej so dosti obetavni. Mislim, da je lepo delati, če vidiš neko perspektivo, ki jo je možno tudi uresničiti.

Pred kratkim nas je povabil na obisk največji proizvajalec elektrolitov na svetu NIPPON Chemicon iz Japonske, ki izdeluje mesečno 600 mio elektrolitov — to je dobrih 7 mrd letno. Kljub temu

so Japonci izredno slabo prisotni na evropskem trgu. Pogovarjali smo se o tem, da bi v naslednjih letih pripravili skupen program, ki bi vključeval tudi leasing, to pomeni, da bi nam japonski partner nudil stroje in del surovin, mi pa bi zagotovili prostore in delovno silo. Opremo naj bi plačali postopno v proizvodih. Moram reči, da smo se o tem že dosti konkretno dogovarjali z najbolj odgovornimi ljudmi v firmi. Za začetek naj bi že v naslednjem letu proizvajali večji tip kondenzatorjev v vrednosti nekaj deset tisoč dolarjev, kar naj bi pomenilo neko osnovo za naprej. Glede na to, da ima Nippon drugačno tehnologijo proizvodnje, kot jo imamo mi, bomo morali v naslednjih letih investirati tako, da bomo postopno prešli na njihovo opremo, s katero naj bi proizvedli vsaj 100 mio kondenzatorjev letno.

Z japonskim proizvajalcem smo se dogovarjali tudi o možnem sodelovanju pri postavitvi tovarne elektrolitskih kondenzatorjev v Alžiru, za katero smo prišli na mednarodni licitaciji v ožji izbor. Če bi nam ta tender res uspelo dobiti, bi

bil to dokaz, da imamo res dobro tehnologijo in dobro znanje, bojim pa se da zaenkrat še nimamo zadostnega kadrovskega potenciala, da bi se lotili tako zahtevne naloge.«

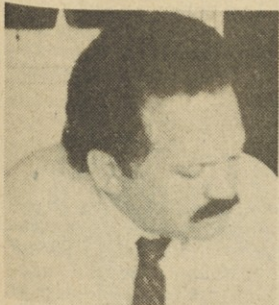
— **Očitno se s tem potrjuje nek trend v naši DO, saj naše TOZD — proizvajalke elementov vse več lastne opreme konstruirajo same in jo tudi že uspešno prodajajo v tujino?**

»Tu so možnosti še velike, saj dobivamo precej povpraševanj, posebno od dežel v razvoju. Dali smo ponudbo tudi na Kitajsko in tega bo kot kaže še več, saj se te države želijo tehnološko osamosvojiti, moram pa dodati, da si bomo tako tudi zapirali posamezna tržišča. Dejstvo pa je, da to pomeni veliko potrditev domačega znanja, ki bi ga lahko še veliko uspešneje uveljavljali.

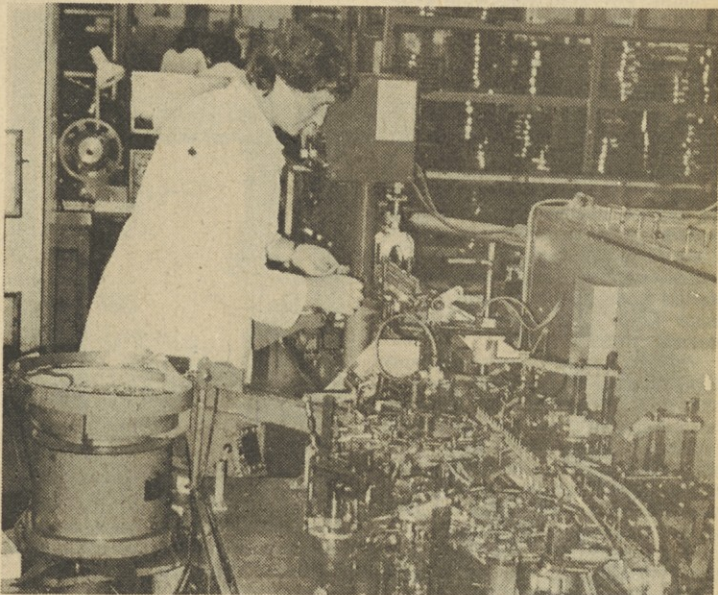
Naj omenim še izredno koristno pomoč Iskrine INO mreže in Centra za proučevanje sodelovanja z deželami v razvoju, od katerih dobivamo velikokrat zelo uporabne informacije o konkretnih povpraševanjih na teh tržiščih.

I. S.

Zoran Polič novi predsednik KPO DO Elementi

Na izredni seji DS DO ELEMENTI dne 22. 9. je bil za predsednika KPO DO soglasno izvoljen Zoran Polič, ki je do sedaj opravljal dolžnost člana KPO SOZD za plan in ekonomiko.

»Oblikovalci lepih in industrijskih izdelkov niso imeli vselej dobrih časov in zadoščenja pri svojem delu, saj mnogokrat izdelki niso našli mesta na domačem trgu. Prav tako pa jih nismo znali pravilno ponuditi na svetovnih trgih, kjer smo vse prevečkrat prepoceni prodajali vloženo delo in dragocene surovine zaradi neustreznih oblik in kvalitete. Čeprav počasi, verjetno prepočasi, se stvari spreminjajo. Lepo in domiselno oblikovani industrijski izdelki dobivajo vse večjo vrednost doma in tudi v tujini. Ni malo primerov, da so dobivali industrijski izdelki, prikazani na dosedanjih bienalih, visoka in laskava priznanja tudi na svetovnih trgih,« je zbrane nagovorila predsednica ljubljanske mestne skupščine Nuša Kerševan ob ponedeljkovi večerni otvoritvi 11. bienala industrijskega oblikovanja v sprejemni dvorani Cankarjevega doma.

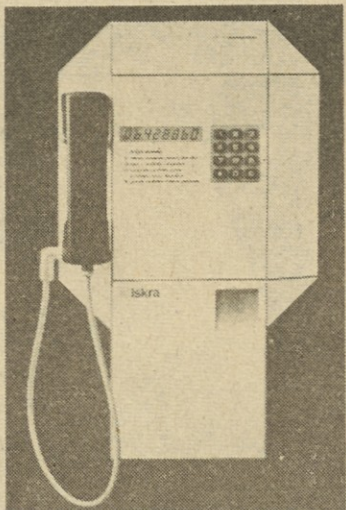
Lonec za testenine / Pasta-Set, D Massimo Morozzi, P Alessi spa, Crusinallo No, 1985

Bienale industrijskega oblikovanja — BIO — vstopa v dvaindvajseto leto svojega delovanja in obstoja in ima za seboj vrsto mednarodnih prireditev, med njimi enajst razstav. Oblikovanje je vsekakor zahteva sedanjega časa. Zato za jugoslovanske oblikovalce in industrijo pomeni BIO možnost ohranjanja stika z vrhunskimi stvaritvami, kot tudi določanje kriterijev za kvalitetno oblikovanje, ki ga ni moč spuščati na raven planskega in razdelitvenega načina gospodarjenja, k čemur se rado zateka naše gospodarstvo znotraj Jugoslavije in se s tem ločuje od mednarodnega razvoja. V skoraj vseh delih Jugoslavije so vzniknili kakovostni oblikovalci in se razvile proizvodnje, ki so uspešne prav zaradi oblikovanja. Zato je tudi BIO povezovalac teh sposobnosti in hotenj našega gospodarstva, ki nedvomno potrebuje večjo prodornost na mednarodnem tržišču.

Vendar kot je na ponedeljkovi tiskovni konferenci dejala sekretarka BIO Lenka Bajželj, je raven letošnjega bienala na povprečju oblikovanja po svetu, toda letos pogrešajo proizvajalce iz nekaterih držav, poleg tega pa je jugoslovanska udeležba manjša kot prejšnja leta. Predvsem pa pri jugoslovanskih razstavljalcih opazimo določene neenotnosti. Ker je bilo razs-

tavljenih izdelkov manj kot zadnja leta, je mednarodna žirija znižala število zlatih medalj in častnih priznanj. Žirija je podelila zlate medalje naslednjim razstavljenim izdelkom:

1. Lonec za testenine, oblikovalec Massimo Morozzi, proizvajalec Alessi

Novčični telefonski aparat Jatena / Jatena payphone, D Davorin Savnik, P Iskra Telematika, Kranj, 1984

bio 11

Sekretarska garnitura Isicom 80 / Isicom 80 key telephone system, D Davorin Savnik, Peter Savnik, P Iskra Telematika, Kranj, 1985

Lepa oblika izdelka odpira vrata v tujino

Spa, Crusinallo No, Italija

Izdelek je izreden prispevek k izboljšavi kuhinjske posode, ki v zadnjih desetletjih postaja vse bolj popularna. Oblikovalski pristop je svež, neposreden in funkcionalen, ne da bi premočno poudarjal funkcijo v svoji vidni pojavnosti in vsebuje izjemno estetsko kvaliteto.

2. Sekira Norseaxe, oblikovalec John Gulbransrod, proizvajalec Indre Ostfold Industri A/S, Askim, Norveška

Izdelek odlikuje pretanjen pristop k oblikovanju večnamenskega orodja za obdelavo lesa. Zaradi svoje robustnosti in visoke kakovosti je ta predmet koristen in izjemen dodatek v dolgi vrsti že obstoječih podobnih proizvodov.

3. Plakati in gledališki listi MGL, oblikovalec Ranko Novak, Studio Znak, naročnik MGL Mestno gledališče ljubljansko, Ljubljana, Jugoslavija

Serijski gledališki plakati in gledališki listi ne kaže le izjem-

ne grafične kvalitete, temveč tudi globoko poznavanje in razumevanje magičnih razsežnosti odra. Oblikovalčeva sposobnost prenosa sporočila o gledališkem dogodku občinstvu zagotavlja dognan prispevek na področju grafičnega oblikovanja.

Častne pohvale pa so prejeli:

Stol Simbio (obl. Castelli Design Center; pr. Castelli spa. Bologna, Italija)

Halogenski svetilki 01 in 02 (obl. Vladimir Pezdirc; pr. Kvadrat, Ljubljana, Jugoslavija)

Timer — prenosna digitalna ura (obl. Christian De Poorter; pr. Terailon srl. Milano, Italija)

Digitalno višinsko merilo (obl. Luka Savnik; pr. Iskra Avtomatika, TOZD Tovarna elementov za avtomatizacijo, Ljubljana, Jugoslavija)

Krmilnica za ptice (obl. Janez Vrhunc; pr. Dušan Trebušak, Ljubljana, Jugoslavija)

Serijski plakati Tjedan Zagreba u Šangaju (obl. Boris Bučan; naročnik Skupština grada Zagreba, Jugoslavija)

Ljubljanska banka — elementi celostne podobe (obl. Peter Skalar, naročnik Ljubljanska banka — Združena banka, Jugoslavija)

Nekatere domače delovne organizacije so si pomagale v svet z vrhunskim oblikovanjem, blele so nadpovprečne v kakovosti izdelkov in izvoznih rezultatih. Prav te dni je Iskra prejela zlato medaljo za svoj telefon v Brnu, ki ga je oblikoval magister Davorin Savnik, industrijski oblikovalec v svobodnem poklicu. Še pred otvoritvijo BIO 11 je dejal:

»Že dejstvo, da se razstava BIO trdoživno ponavlja že 23 let, kaže na neusahljiv entuziazem prirediteljev in kar dobro družbeno ozračje, saj je za organiziranje teh prireditev treba precej truda in denarja. BIO in spremljajoče aktivnosti, ki vsake dve leti povečajo interes za industrijsko oblikovanje, prav gotovo sodijo v del globalne politike in uveljavitve, ki jo po svojih močeh vodi Gospodarska zbornica Slovenije: strategija pa je načelno opredeljena v študiji tehnološkega razvoja Slovenije do leta 2000. Dobrim oblikovalcem gre v organizacijah običajno taka podpora, kot je v današnjih razmerah realno možna, enako kot ostalim dobrim strokovnjakom. Vemo pa, da zaostajamo v tehnološkem razvoju in da je jugoslovan-

Plakati in gledališki listi MGL / MGL posters and theatre bulletins, D Ranko Novak, Studio Znak, fotografije / photos by Tone Stojko, N/C MGL Mestno gledališče ljubljansko, Ljubljana

ska ekonomska politika nenaklonjena proizvajalcem izdelkov z veliko vložene delo in znanja. Čeprav kažejo danes poslovodne strukture že pretirano previdnost pri odločanju o uvajanju novih izdelkov in inovacij, saj imajo kratkoročno gledano od tega malo ali nobene koristi, pa nam ambiciozni načrti za moderno industrijo Slovenije, obeti za ustrežnejše nagrajevanje znanja in ustvarjalnosti le vlivajo up v že tolikokrat obetano vključitev v mednarodno delitev dela. Te delitve pa si nikakor ne predstavljam tako kot v televizijskih vložkih o Sloveniji — moji deželi, s krpo za prah in z »lojtrco« na rami, nizi kot dobavitelj polizdelkov in surovin, pač pa predvsem kot enakopraven partner razvitim deželam na vseh področjih kreativnosti, kamor sodi tudi industrijsko oblikovanje. Saj smo narod, ki je od Trubarja do Plečnika dajal in še daje dostojen prispevek evropski znanosti in kulturi.

Sicer pa je položaj industrijskega oblikovanja odraz splošnega stanja v gospodarstvu in gospodarski politiki in je odveč ponavljati dejstva, o katerih se vsak dan govori v vseh sredstvih javnega obveščanja. »Podatki zbornične analize razmer v slovenski industriji so alarmantni,« pravi Ilija Popit v Delu, »v primerjavi z Jugoslavijo smo genialni, v primerjavi s kapitalistično konkurenco pa navadni reveži.«

Kakšna je ta primerjava na področju industrijskega oblikovanja, pa nam plastično predstavlja — že

enajstič — prav Bienale industrijskega oblikovanja.

Naj zaključimo z besedami industrijske oblikovalke Iskre Elektrone Janje Lap:

Če bi bilo »industrijsko oblikovanje« v slovenski industriji dejstvo in bi bilo tekmovanje med industrijami poudarjeno v zanimivosti novih izdelkov, potem bi se v tem času verjetno pogovarjali predvsem o specifičnih značilnostih slovenskega industrijskega oblikovanja. Pogovarjali bi se o tem, kaj nas odlikuje pred industrijami drugih nacionalnih skupin.

Ali so to nekateri domači materiali, ki jih znamo še posebej lepo oblikovati? Ali je za nas značilen poseben pristop do industrijskega

oblikovanja zaradi naše bogate obrtniške dediščine, ki rojeva majhne, prožne obrate, sposobne brez težav spreminjati posamezne proizvodne procese? Ali smo se kot majhen, pa vendar žilav narod zagnali v ozko usmerjene tehnološke probleme in smo na tem polju zares prodorni in zatorej proizvajamo prodorno dobro oblikovane tehnološke novosti? Marsikaj od tega bi bilo lahko res, marsikaj in še več, pa ni. V glavnem smo še vedno odvisni od povpraševanja in zahtev tujih kupcev, ki prihajajo v slovensko industrijo s svojimi načrti in dizajnom — ali pa oblikovalca pripeljejo kar s seboj.

O celostnem industrijskem oblikovanju ali strategiji na Slovenskem ne morem kaj dosti reči. Verjetno ga nimamo. Naša največja manifestacija industrijskega oblikovanja je prav gotovo le BIO Dobro bi bilo, ko bi se okrog tega pletle niti, ki bi povezovale in se tkale v močno vez med industrijami.

Taka organiziranost bi lahko celostno podobo moči in sposobnosti slovenske industrije ohranjala, pa tudi spodbujala in usmerjevala. Sicer pa, če nam je že vsaka tuja ideja dobrodošla, pa še enkrat pogledimo tja čez in poskušajmo razumeti, zakaj in komu v prid nastajajo okrog oblikovalskih centrov bodisi v Nemčiji ali v Angliji taka močna žarišča, da s pomočjo finančnega zaledja iz državne blagajne lahko pospešujejo uresničevanje novih projektov ali pa pomagajo pri sanaciji ali pomlajevanju industrij. Torej, lotimo se dela in recimo že enkrat nekaj tistih odločilnih »da«.

Vesna Žunič

Sekira Norseaxe / Norseaxe, D John Gulbamsrod, P Indre Ostfold Industri A/S, Askim, 1985

Iskra, največja OZD jugoslovske elektronike s proizvodnjo mikroelektronskih vezij, elektronskih in informacijskih sistemov ter programske opreme omogoča gospodarstvu hitrejši in učinkovitejši vstop v obdobje informacijske družbe, v kateri prevladuje znanje.

Že vrsto let Iskra svoje znanje vgrajuje tudi v dobro oblikovanje svojih proizvodov.

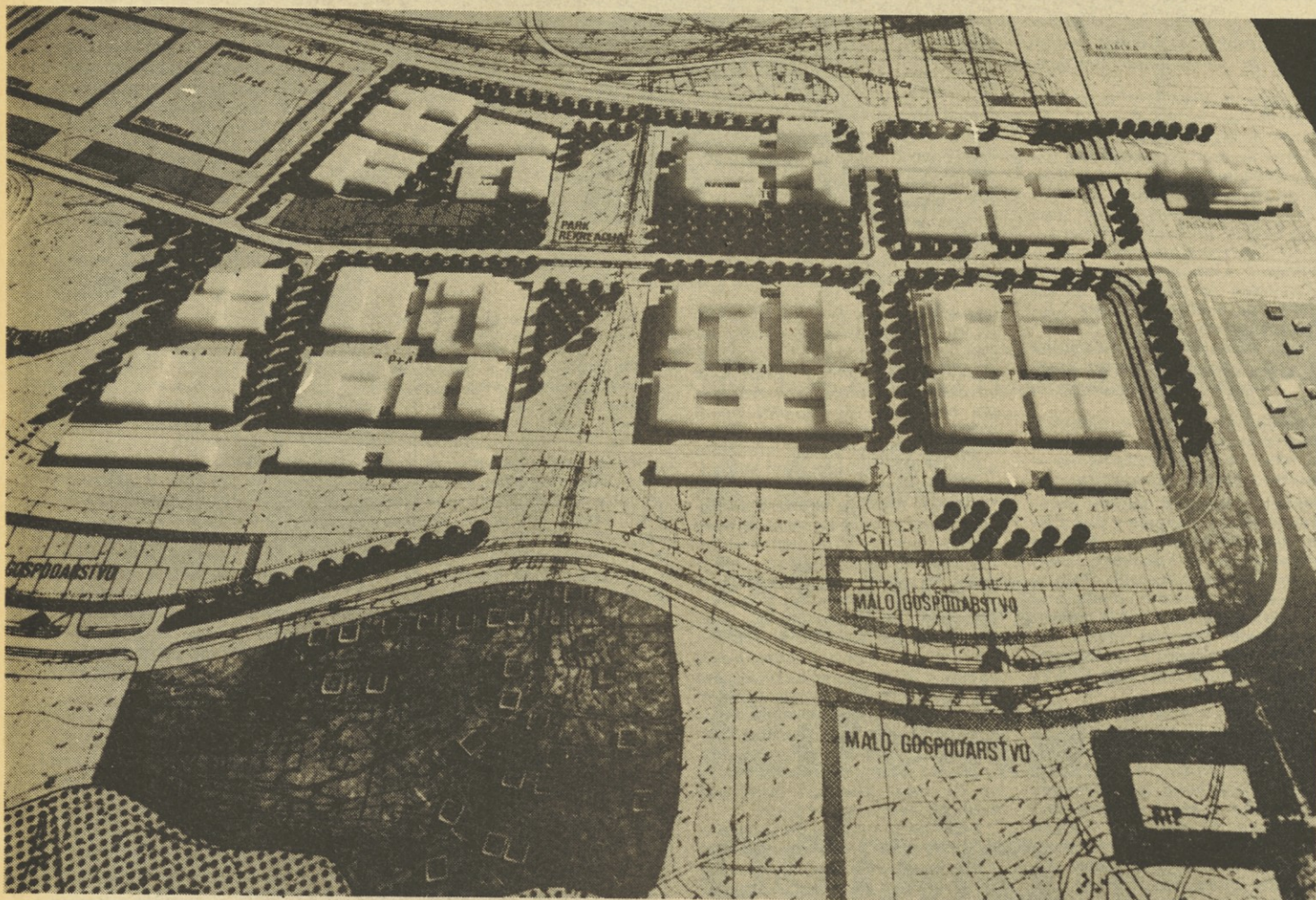
Iskra
1946 - 1986
ZNANJE ZA PRIHODNOST

Razvoj Iskre v ljubljanski kotlini

Edina lokacija, ki pride za Iskro v poštev

po dolgoročnem načrtu občin mesta Ljubljane do leta 2.000, so Stanežiče.

Maketa Industrijske cone v Stanežičah

Pri usmerjanju nadaljnega razvoja industrije v Ljubljani — tako je zapisano v dolgoročnem načrtu občin mesta Ljubljane — se odločamo za razvoj tistih proizvodnih dejavnosti, ki so razvojno obetavne. To so predvsem izvozno usmerjene industrije. Gre za proizvodne programe, ki so razvojno razgibani, hkrati pa energetsko in surovinsko manj zahtevni ter ekološko sprejemljivi. Ti bodo zagotavljali proizvodno tehnološko preobrazbo z boljšimi izkoristki obstoječih proizvodnih zmogljivosti z najbolj ustrezno organizacijo proizvodnje in vodenja.

Prednost bo imela nujna kakovostna razvojna preobrazba, kar pojmujemo kot oplemenitenje dela z drugim razvojnim, tehnološkim, organizacijskim znanjem v najrazličnejših oblikah. Treba bo ustvarjati in sistematično povezati raziskovalno in razvojno delo na razvijanju in sprejetju tehničnih rešitev s projektiranjem in proizvodnjo visokokakovostne opreme in drugih tehnično zahtevnih izdelkov z nosilci trajne usmeritve in dolgoročnejšega mednarodnega sodelovanja. Tako bomo dosegli trajnejšo specializacijo in vključenost širokega kroga proizvajalcev, postopno zmanjšanje tehnične, uvozne in razvojne odvisnosti od razvitega sveta, manjših poslovnih, razvojnih in finančnih tveganj in končno trajnejše in organsko povezovanje zmogljivosti s širšim slovenskim in jugoslovanskim gospodarstvom, kot tudi enakopravnejše sodelovanje s tujino. Za uresničevanje te usmeritve bomo spodbujali iskanje novih proizvodnih programov predvsem v teh okvirih.

Med razvojno dinamične dejavnosti — tako meni dolgoročni načrt občine mesta Ljubljane — sodijo: strojogradnja, računalniško vodenje procesov in naprav, proizvodnja električnih strojev in aparatov s podarkom na elektroniki, robotiki, računalništvu, informatiki in komunikacijski tehniki...

Ker je v okviru zemljišč za proizvodne dejavnosti in mestne javne službe

po veljavni dokumentaciji v območju ljubljanskih občin še okoli 300 ha prostih površin, skupno pa jih do leta 2.000 potrebujemo okoli 180 ha, načrtujemo zaradi uravnoteženja možnosti industrijskega razvoja vseh ljubljanskih občin večjo novo industrijsko cono do leta 2.000 le v občini Ljubljana Vič-Rudnik ob železniški progi med Dolгим mostom in Brezovico, kar pa za Iskro ne pride v poštev, predvsem zato, ker je potrebno zemljišče utrditi s koli-piloti zaradi močvirnatega terena, barja.

Možnosti nadaljnega razvoja novih industrijskih obratov so v občinah Bežigrad, Šiška, Moste-Polje bistveno ohranjene zaradi zavarovanj kmetijskih površin. Tako ostaja v občini Šiška edino le lokacija v coni ŠP 11 Stanežiče. Predvideno področje sicer omejujejo rekreacijski center, stanovanjski bloki in prostor za malo gospodarstvo, vendar je dovolj veliko za štiri Iskrine industrije s skupno 4.000 zaposlenimi. To so Telematika, Iskra-Delta, Elektrooptika in IEZE. Približni kvadrati so v izmeri od 24.700 do 34.200 m². Vmes je koridor za ceste, parkirišča, kolesarske steze in zelenice v skupni izmeri 30.000 m².

Izdelali so že geološke in klimatske raziskave in vse so dale za industrijo ugodne rezultate. Iskri ustreza lokacija, ker gre mimo lokalna cesta, hitra železnica in ker je dosti ustrezna infrastruktura. V ta namen so bila že vložena sredstva.

Na drugi strani, ki jo deli energetski koridor, je predviden objekt skupne rabe (energetika s 13.000 m²).

Sestavljen je že samoupravni sporazum o skupnem financiranju. Stroški so odvisni od deleža površine. Po tem sporazumu bo sledil odkup zemljišča, v dveh letih pa lahko pričakujemo že zazidalni načrt, ki ga bo na osnovi podatkov Invest servisa izdelal ZIL (Zavod za igradnjo Ljubljane), TOZD za urbanizem.

Marjan Kralj

Aktivni oddih v Termah Čatež

Semiška Iskra je kar dobro poskrbela za letovanje svojih delavcev. Nekateri lahko dopust preživljajo na morju v Premanturi, kjer imajo Semičani svoj kamp, drugi spet ob Kolpi na Primostku, kjer lahko naenkrat letuje kar štirideset delavcev v petih brunaricah. Letos pa so semiški Kondenzatorji postavili hišico v novem kampu v Termah Čatež.

Terme Čatež so del novega kampa namenile izključno za postavitev stalnih bivalnih objektov za delovne organizacije, med katerimi je kar veliko Iskrinih tovarn. Poleg tega pa zdravilišče sestavljajo še hoteli, bungalovi in avtokamp. V zdravilišču zdravijo vse vrste revmatičnih obolenj, razpolagajo s sodobno opremljenimi terapevtskimi prostori in strokovnimi zdravstvenimi delavci. Tisti, ki prihajajo v Terme Čatež na aktivni oddih pa se lahko rekreirajo v zaprtih in odprtih bazenih s termalno vodo, balinajo, igrajo mini golf in tenis idr. Poleg kurativnega zdravljenja Terme nudijo svojim gostom tudi posebne programe, kot sta šola hujšanja in medicinsko programiran aktivni oddih. Slednji je namenjen predvsem kolektivom, ki posvečajo večjo skrb preventivi in zaščiti svojih delavcev. Med njimi je vsekakor tudi semiška Iskra. Med drugim so letos prvič planirali sredstva za preventivno zdravljenje v Termah Čatež v smislu aktivnega oddiha. To pa predvsem zaradi obnavljanja delovne sposobnosti, življenjske aktivnosti, zmanjševanja boleznin in preprečevanja invalidnosti.

Pri določevanju udeležencev za aktivni oddih v hišici v Čatežu so upoštevali trajanje delovne dobe, delovno mesto, ki ga delavec opravlja, odstotek telesne okvare in invalidnosti in kronična obolenja. Seveda so imeli prednost delavci, ki delajo na za zdravje škodljivih delovnih mestih.

Tako je zdravstvena služba v tovarni letos predlagala kar štirideset delavcev za aktiven oddih v Čatežu. Predvsem gre za delavce, ki imajo težave z gibalni in hrbenico pa različne telesne okvare in za invalide. V hišici, kjer je pet ležišč, kuhinja in kopalnica, lahko letujejo delavci s sodelavci, ali pa z družinskimi člani. Tisti, ki gredo v Čatež na priporočilo zdravnika imajo bivanje regresirano. Prva izmena delavcev je bila že v začetku avgusta, vsi pa se vračajo iz Čateža spočiti in zadovoljni. Med njimi so tudi Marija Štukelj, Anica Despinič, dragica Povše, Marija Vidmar in Rezka Štukelj, ki so se iz sedemdnevnega oddiha v Čatežu zadovoljne vrnila konec avgusta.

»Na morje v Premanturo nismo hotele, ker je predaleč pa nas je zdravnik napotil v Terme Čatež,« pripoveduje Marija Štukelj in ker se med seboj dobro poznamo, smo se odločile, da teden dni preživimo skupaj. »Dragica Povše pa nadaljuje: »Že leta in leta smo sodelavke in se dobro poznamo, toda šele v Čatežu sem po napotnicah, ki nam jih je dala socialna delavka, ugotovila, da imamo zaporedne rojstne letnice od 1936 pa do 1940. Tako smo letos prav v Čatežu praznovala Marijino petdesetletnico, naslednja leta pa bomo počastile še druge. Naše zgovorne sogovornice so bile v Čatežu izredno zadovoljne. Dneve so preživljale na bazenih s termalno vodo, ki ji je zdravstveno zelo dobro dela, zvečer pa so obiskovale različne prireditve, ki so bile organizirane v okviru zdravilišča.

»Naša hišica je zelo dobro opremljena,« pripoveduje Anica Despinič in nadaljuje: »samo vzdrževanje v samem kampu ni najboljše. Ko smo imele probleme z elektriko, v vsem naselju nismo našle niti enega, ki bi lahko težavo odpravil. Pa smo na pomoč poklicale naše Iskraše, ki so nam rade volje priskočili na pomoč.«

Vse tri so soglasno potrdile, da je zelo pohvalno, da je Iskra postavila to hišico, saj so se vse iz Čateža vrnila spočite in bolj zdrave. Novembra pa se bodo lahko na razpis, poleg zdravstveno ogroženih delavcev, prijavi tudi ostali člani kolektiva.

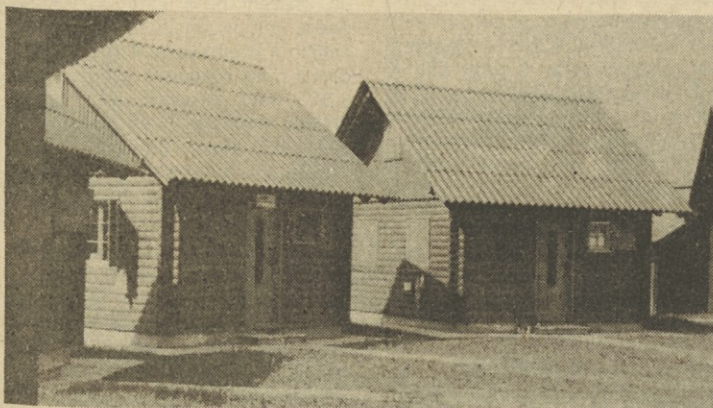
V. Ž.

terme čatež

V Čatežu je tudi športno-rekreacijski center. Tu je olimpijski bazen s termalno vodo, usposobljen tudi za kopanje v zimskem času, pet bazenov s termalno vodo, šest teniških igrišč, sedem — stezno avtomatsko kegljišč, igrišče za moštvene igre z žogo, mini golf, ballnišče in namizni tenis

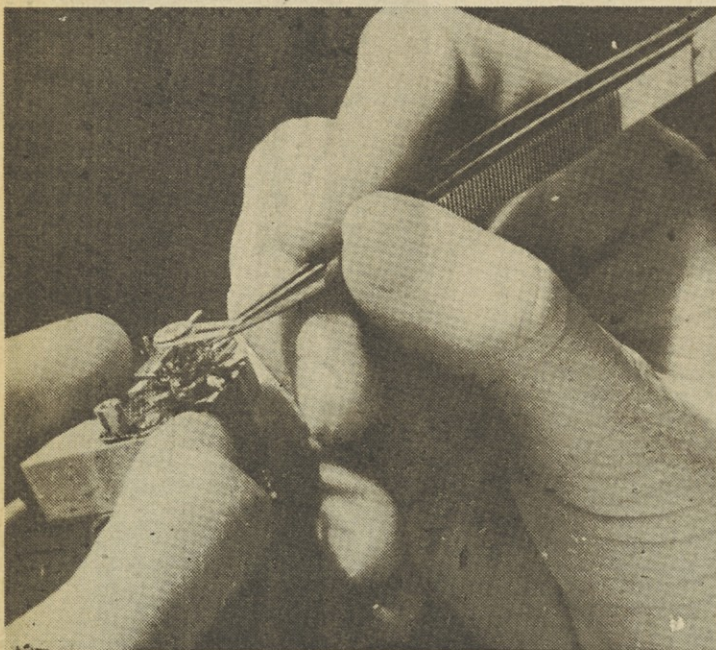
Hišica je dobro opremljena. V njej je pet ležišč, kuhinja in kopalnica

Drugi o nas

● Več jugoslovanskih časopisov je komentiralo posebno izdajo Ekonomske politike — »200 največjih«, s katero se v Jugoslaviji in svetu tradicionalno predstavljajo največje jugoslovanske organizacije združenega dela, rangirane glede na celotni prihodek. Tako zagrebški Vjesnik piše, da se je SOZD Iskra v letu 1985 zavihtela na 12. mesto (leto poprej je bila na 19. mestu) s celotnim prihodkom 287,7 milijard dinarjev. Prva tri mesta so obdržali zagrebška INA, novosadski Naftagas in RMK Zenica. Od slovenskih organizacij združenega dela je Mercator — KIT na 13 mestu, Slovenske železarne na 19. mestu, SOZD Gorenje iz Titovega Velenja pa na 30. mestu.

● Ljubljanski Dnevnik je pisal o skromnih učinkih zveznih ukrepov v številnih gorenjskih kolektivih. Večina je prizadetih z vrnitvijo cen na prejšnje stanje. V Iskri Kibernetiki opozarjajo, da cena enofaznega električnega števca, ki je pod strogim nadzorom, ustreza le tretjini cene para moškega čevlja. Na večje negativne učinke na dohodkovni položaj opozarjajo, tako v Iskri Kibernetiki, kot tudi v Iskri Električna orodja, kjer celo ocenjujejo, da bi jih lahko privedli v izgube. V Iskri Telematiki bo položaj nekoliko ugodnejši zaradi znižanja obrestnih mer za nekatera posojila in zaradi konverzije kratkoročnih posojil v dolgoročna.

● Dnevnik je objavil tudi prispevek o velikih izvoznih obetih žužemberške Iskre, kjer so imeli v zadnjih treh letih resne težave z izvozom

kondenzatorjev. Intenzivna raziskava tržišča pa je pokazala, da si Suhokranjci lahko obetajo boljše dneve, predvsem zaradi večjega izvoza opreme. Kot pravi direktor Dušan Lavrič, so v žužemberški Iskri pred dokončnim sklepanjem pogodbe s Sovjetsko zvezo o izvozu opreme v vrednosti štiri milijone dolarjev. Vse pa kaže, da bodo razen v Sovjetsko zvezo izvažali opremo tudi na Kitajsko, saj se Kitajci zanimajo za dolgoročne sodelovanje. Polletni rezultati poslovanja so pokazali, da so v žužemberški Iskri izvozili za okoli 30% več, kot v enakem obdobju lani. Tudi sklenjene pogodbe do konca leta zagotavljajo polno proizvodnjo tako, da si od letošnjeja leta resnično veliko obetajo.

● Beograjski Privredni pregled je objavil obširni intervju z Asimom Pervizom, direktorjem Iskrinega predstavništva v Istanbulu. Beseda je tekla o možnostih trženja naših izdelkov v Turčiji, o izkušnjah in problemih pa tudi o najugodnejših in najustreznejših oblikah sodelovanja s turškimi partnerji. Po besedah Asima Perviza je ime Iskre v turški republiki znano že več kot 30 let. V tem času je bilo veliko vzponov pa tudi padcev, vendar Iskra nikdar ni razmišljala, da bi se umaknila s tega trga. Izvozni rezultati kažejo, da se je trud še kako izplačal. Izvoz Iskre v Turčijo namreč vztrajno raste — od pet milijonov dolarjev leta 1983 na 18,5 milijonov dolarjev leta 1985; letos pa naj bi izvoz znašal 20 milijonov dolarjev. Tako je Iskra glede na obseg izvoza največji jugoslovanski izvoznik v Turčijo. Posebej je pri tem pomembna struktura izvoza, saj gre za opremo in izdelke na visoki tehnični ravni, v katere je vgrajen velik delež lastnega znanja. Iskra nastopa na turškem trgu predvsem na področju telefonije, avtomatizacije železnic pa tudi z drugo elektronsko opremo. Turško tržišče zahteva stalno prisotnost in kreativno delo. Največje možnosti so gotovo v višjih oblikah sodelovanja, kar zahteva kompleksne tržne raziskave.

● Več časopisov je pisalo o otvoritvi novega obrata TOZD Feriti v Ljubnem ob Savinji. Tako piše gorenjski Glas, da sodi naložba v program posodobitve proizvodnje feritov in predstavlja nadaljevanje dolgoletne Iskrine politike policentričnega razvoja in prenosa industrije na manj razvita območja. Ljubljanski Dnevnik poudarja, da bo naložba v Ljubnem omogočila za tretjino večjo proizvodnjo, za toliko pa se bo povečal tudi konvertibilni izvoz. Skupaj bo v Ljubnem zaposlenih sto delavcev. Novi prostori — okoli 2000 m² — so lepo vključeni v okolje, skupaj z dvema dosedanjima objektoma. Informacijo o novem obratu je objavilo tudi sarajevsko Oslobođenje, ki je precej pozornosti namenilo dosežkom Iskre v proizvodnji feritov in njihovim načrtom.

● Časopisi so objavili tudi informacije o novem industrijskem obratu novogoriške Iskre Avtoelektrike v Predmeji nad Ajdovščino. Gorenjski Glas piše, da bo v novem obratu zaposlenih 20 domačinov, izdelovali pa bodo podsestavne dele za električne rotacijske stroje. To bo predstavljalo približno petino celotnega proizvodnega programa temeljne organizacije specialnih električnih rotacijskih strojev. Nov obrat, katerega temeljni kamen je lani vzdal predsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj, je tako že četrti obrat Iskre Avtoelektrike. Pridružil se je obratom na Ligu na Kambreškem, v Soči v dolini Trente in v Rutu nad Baško grapo.

Iz tujega strokovnega tiska

Kava

Kava ostane slej ko prej s porabo 200 l na glavo zahodno-nemškega prebivalstva najbolj priljubljena pijača. Poraba pa z leta v leto narašča in je tako dosegla kot pražena kava že 283.917 ton.

Kava pomeni v znanstvenem pogledu še vedno neznanko. Ta naravni produkt vsebuje več kot 2.000 za kavo specifičnih snovi, od katerih jih je šele 700 identificiranih. Kavopivci pa se ne ozirajo na to. Od svoje ljubljene pijače zahtevajo samo aromo, okus in poživitev.

Millijonske kraje

General Services Administration (GSA) poroča o milijonskih krajih iz ameriških vladnih organizacij. Samo lani so pokradli za 2,5 milijona dolarjev predmetov. Celo iz

Pentagona je zmanjkalo 90 električnih pisalnih strojev, 68 računalnikov poleg krznenih plaščev, ročnih torbic in radijskih sprejemnikov v vrednosti 180.000 dolarjev.

Tudi CIA in pravosodno ministrstvo niso brez tatov. Lani so menjali lastnika številni osebni predmeti, večinoma vrednosti pod 1.000 dolarjev.

Zakaj tako velika kraja in še vsako leto večja? Funkcionar GSA komentira: »Nimamo na voljo kontrole. Vsak se lahko sprehaja od pisarne do pisarne, kar ustvarja »senčne plati.«

Zastrupitev z gobami

Najčešča zastrupitev z gobami je z zeleno mušnico. Zdravljenje poteka med drugim tudi tako, da pacientom 30 krat očistijo kri z

ogljenim filtrom. Sedaj so se spomnili na rastlino marijin osat, ki jo je v 12. stoletju opisala opatinja Hildegarda von Bingen. Ekstrakt iz marijinega osata ustavi strupeni obtok in očuva celice jeter pred razpadom. Snov so imenovali »silibinin«. Z njo uspešno rašujejo življenja pacientov, ni pa še napredaj, ker niso zaključene še vse raziskave in morebitni stranski učinki in zaradi tega nemško ministrstvo za zdravstvo ne dovoli vpisa v register.

Strupene snovi

Več kot 5 milijonov kemičnih snovi je opisanih v svetovni znanstveni literaturi, vendar za večino niti ne vemo, kako nevarne so lahko za človekovo zdravje. Posebno nevarne za človeštvo so snovi, ki jih farmacevtska industrija daje v promet brez natančnejših preiskav

in tem se vsako leto pridruži še nekaj tisoč novih.

Ameriški National Toxicology Program (NTG) je iz 5 milijonov kemikalij izbral še 65.725 snovi in jih razdelil na 5 kategorij. 3.350 snovi je uvrstil med rastlinska zaščitna sredstva, 3.410 med dodatke h kozmetičnim preparatom, 1.815 med zdravila, 8.627 med živilske dodatke in 48.523 drugih kemikalij, barv, umetnih snovi, gradbenih materialov in kemičnih dodatkov vseh vrst z letno proizvodnjo 500.000 ton.

Večji del teh snovi, ki jih uporablja industrija, kmetijstvo in farmacija, je neškodljivih, vendar je med njimi nekaj tisoč snovi, ki so po mnenju komisije NTP absolutno škodljive in zrele za ožjo preiskavo.

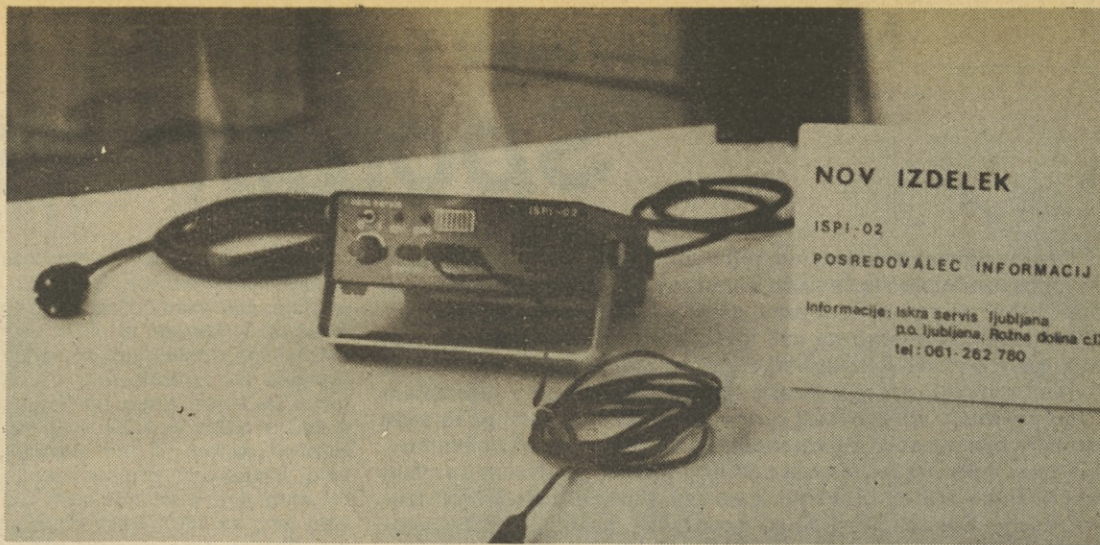
Zbral, prevedel in priredil
Marjan Kralj

Novo iz Servisa

Iskrini serviserji so na nedavnem XIX. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju predstavili svojo inovacijo — tako imenovani posredovalec informacij ISPI-2. Naprava je vsekakor plod strokovnosti in prakse naših serviserjev, hkrati pa tudi dobrih poslovnih odnosov s strankami, saj so prav ta posredovalec razvili in izdelali na željo ljubljanske avtobusne postaje in tamkaj že nekaj časa tudi izredno uspešno deluje. ISPI-2 bodo izdelovali maloserijsko, s samo napravo pa so se serviserji pridružili težnjam za popestritev Iskrine ponudbe.

(Besedilo in foto LD)

Srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja

Minull četrtek in petek je potekalo na Rogli 7. delovno srečanje novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu SR Slovenije. Udeležba je bila zelo solidna, kar okrog 200 se nas je zbralo z namenom, da bi kar največ pridobili za naše nadaljne novinarsko in informacijsko delo v organizacijah združenega dela.

Tematski splet vprašanj je bil izredno zanimiv. Najprej nas je dr. Janez Dular, docent za slovenski knjižni jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani seznanil z vprašanjem, kako odpraviti suhoparnost in birokratski stil poročanja v pisnih oblikah obveščanja, prikaz kulture pisnega sporočanja, analizo izbranih primerov in praktičnih napotkov.

Janez Sršen urednik-lektor, ki skrbi za jezikovno kulturo pri dnevniku Delo, nam je nanašal nekaj najosnovnejših primerov, ki se pogostokrat pojavljajo v tovarniških glasilih, a se seveda ne bi smeli. Veliko zanimanje je vladalo tudi za temo o računalniško podprtem informacijskem sistemu v funkciji dnevnega obveščanja delavcev za njihovo samoupravno sporazumevanje, dogovarjanje in odločanje.

Letos je začel veljati nov zakon o javnem obveščanju. Prinesel je vrsto novosti, ki jih je treba vnesti, oz. vskladiti s samoupravnimi splošnimi akti v OZD ter z zakonom o družbenem sistemu informiranja (normativna ureditev obveščanja). O tej temi nam je spregovoril in svetoval kako to urediti mag. Lenart Šetinc, izvršni sekretar CK ZK Slovenije.

Naslednji dan smo se s pomočjo dr. Frančka Hudeja, direktorja kadrovskega sektorja in organizacijskega sekretarja v Iskri Commerce Ljubljana seznanili s procesom odločanja v OZD in z načrtovanjem informacijsko-komunikacijske akcije (informacije za odločanje: od pobude za samoupravno odločitev do kontrole nad uresničevanjem sprejete odločitve).

Najzanimivejši del srečanja pa sta udeležencem pripravila predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan in predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik. Odgovarjala sta na naša vprašanja, ki so se nanašala na sedanji gospodarski in družbenopolitični trenutek.

Predsednik Kučan je na vprašanje o vse bolj prisotni težnji po ukinjanju TOZD dejal, da ta problem res obstaja, saj smo TOZD ustanovljali le na določila zakona o združenem delu, premalo pa smo imeli v mislih strokovno, gospodarsko in ekonomsko upravičenost za ustanavljanje. Potem je spregovoril o izvojni usmerjenosti, posebno pozornost pa je namenil delovanju osnovnih organizacij ZK.

Predsednik slovenskih sindikatov Miha Ravnik je med drugim odgovoril na več vprašanj v zvezi z vse pogostejšimi prekinitvami dela, do katerih prihaja velikokrat zaradi neaktivnosti in slabe obveščeniosti. Spregovoril je tudi o zniževanju življenjske ravni in drugih aktualnih vprašanjih.

V popoldanskem delu smo imeli še skupščino sekcije novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu, ki deluje v okviru Društva novinarjev Slovenije.

Marko Rakušček

Prenos proizvodnje števecv v Turčijo in Kolumbijo

Nov uspeh Iskrinih števecv v svetu

Iskra je doslej prodala licen- ce za proizvodnjo števecv elek- trične energije že štirim tujim partnerjem za šest izdelkov. Tako se prodor Iskrinih šte- vecv v svet, kljub hudi kon- kurenci, uspešno nadaljuje. Osnovo za take uspehe kupci vidijo v kakovosti izdelkov in

storitev naših strokovnjakov, gotovo pa ima pomembno vlogo tudi prizadevano delo znanjetrogovinskih delavcev Iskre Commerce.

Pred kratkim je bila sklenjena nova pomembna pogodba o dol- goročnem sodelovanju s firmo TTE v Turčiji za proizvodnjo eno- faznih števecv, kamor je Iskra že le-

ta 1978 prenesla proizvodnjo tri- faznih števecv.

Po novi pogodbi naj bi turška fir- ma v letu 1990 izdelala že 300 tisoč enofaznih števecv. V obdobju 1987—1991 bo partner postopno osvojil do 75% sestavnih delov za števece. Celotni posel, skupaj z opremo, podsestavi in tehnološko- tehnično dokumentacijo, bo po

oceni dosegel vrednost 5 milijonov dolarjev. Z uvajanjem proizvodnje enofaznih števecv bodo tudi v obstoječo proizvodnjo trifaznih števecv vključevali tehnološke no- vosti tega števca.

Dne 29. septembra 1986 pa je Iskra Kibernetika podpisala tudi pogodbo o prenosu proizvodnje enofaznih števecv električne ener- gije v Kolumbijo.

Firma Electromediciones Andinas bo sestavljala enofazne števece po navodilih Iskre, jih preizkušala in prodajala na kolumbijskem tržišču. Pri tem je pomembno, da bo Iskra Kibernetika poleg števecv, tehnologije in znanja kolumbijske- mu partnerju prodala tudi potreb- no kontrolno-usmerjalno opre- mo, ki jo izdelujejo v Inženiringu in Tovarni števecv. Iskra bo omogo- čila tudi usposabljanje kolumbij- skih strokovnjakov za delo z Isk- rino opremo in izdelavo števecv po naši dokumentaciji.

Letna vrednost dobav podses- tavov in gotovih enofaznih števecv znaša 300.000 dolarjev za 25 tisoč števecv, od tega bo za 30.000 dolarjev opreme z dokumentacijo.

S tem prenosom tehnologije si bo Iskra še utrdila položaj na kolumbijskem trgu, saj je na tem tržišču prisotna že več let.

ALOUZ BOC

S podpisa pogodbe o prenosu proizvodnje enofaznih števecv v Kolumbijo

Spomini na letošnji dopust

Čeprav nam spomini na letošnji dopust le še bežno živijo, saj se mnogi spominjamo le še tistih trenutkov, ki so nam bili najlepši in nepozabni pa se nam zdi prav, da se v pričujočem sestavku, oz. anketi spet povrnemo na naš Jadran, v počitniške zmogljivosti novogoriške Iskre Avtoelektrike. Zakaj? Zato, ker smo v eni izmed poletnih števil našega glasila obljubili, da bomo v jesenskem času obširneje spregovorili o zmogljivostih za letovanje, te naše delovne organizacije z namenom, da določene stvari pohvalimo, kar pa ni bilo v redu, seveda tudi pogravamo, predvsem v smislu izboljšanja v priložni sezoni. Zato smo povsem po naključju izbrali osem »dopustnikov« in jih povprašali, kako so preživeli 10-dnevni oddih v počitniških zmogljivostih Avtoelektrike. Bili smo priča pohvalam pa tudi kritiki, sicer pa preberite sami, kaj so nam povedali, še pred tem pa nekaj besed o počitniških možnostih naše DO.

Novogoriška Iskra je letos naredila ogromen korak za povečanje počitniških zmogljivosti ob obali. Tu mislimo predvsem na nakup motela v Medulinu pri Puli, ki ima 47 ležišč v 16 sobah, veliko restavracijo, letni vrt v zelenem parku in kuhinjo. Motel je Iskra kupila tik pred pričetkom sezone, postorila najnujnejša dela, vsega pa ni bilo mogoče, saj so prišli prvi gostje praktično v motel takoj po nakupu. Motel je bil pred tem zaprt, delno ga je že načel zob časa, česar pa nekateri dopustniki niso vedeli in so prav na račun tega povedali marsikatero pikro. O načrtih za obnovo in popravila ne bomo govorili, zanesljivo pa bo prihodnje leto bolje.

Motel upravlja turistična agencija TTG Pula, ki je prevzela tudi gostinstvo in pripravo hrane. Prevladoval je istrski način, kar pa večini dopustnikov — Primorcev ni ustrezalo in posledica tega so bile pripombe. Pravo nasprotje kritikam na račun motela Iskra pa so bile pohvale v zvezi z apartmaji, ki jih jih ima ta DO devet v Maredi in dva v zakupu na Pagu. Naj omenimo še 18 prikolic in čeprav že dotrajane, so bile sto odstotno zasedene. Torej lepo število počitniških zmogljivosti, glede na število zaposlenih pa še vseeno preskromno. A kaj, ko je vse odvisno od ustvarjenega dohodka, ki še kako pogojuje nakup tudi takih zmogljivosti. In če bo barčica Avtoelektrike plavala tako kot doslej, bo tudi na marsikaterem novem objektu ob morju plapolal napis »Iskra Nova Gorica«. Sedaj pa k anketi.

Dragica Zorn, DSSS. »Letošnji dopust sem preživela v apartmaju Maja, last naše delovne organizacije, v Maredi pri Puli. Na račun apartmajev imam same pohvale. So izredno lepi, komfortni, na lepem kraju, ob čistem morju. V bližini je velik in dobro založen market, nič nam ni manjkalo. Hrano smo pripravljali sami, skrbi smo pustili ob strani in zato smo se imeli lepše kot doma. Poteza naše delovne organizacije, da je šla v nakup takih počitniških zmogljivosti je zlata vredna, škoda da imamo le 9 apartmajev, kar pomeni, da ne bom dolgo, dolgo več prišla na vrsto za tovrstno letovanje.«

Žarko Domlnko, tovarna delovnih sredstev. »Prijavil sem se na razpis in dobil omogočeno letovanje v prvi izmeni v letos kupljenem motelu »Iskra« v Medulinu. Vendar nisem bil zadovoljen. Skoraj vsi moji »sodopustniki« so kritizirali hrano, ki ni bila dovolj količinska, preveč začinjena, kratka, ni bila po okusu nas Primorcev. Tudi cene pijač so bile pretirane, upravitelj gostinskega dela je premalo upošteval, da smo Iskraši, da letujemo v našem motelu. Sicer pa je objekt čudovit, na lepem kraju, z bujnim parkom in senčnim vrtom. Upajmo, da bodo te navidez drobne, a pomembne pomanjkljivosti do prihodnje sezone odpravljene in da bo vsak gostnik poln pohval.«

Ljuba Delpin, tovarna generatorjev in elektrone. »Letos sem se prvič prijavila na razpis za letovanje in dobila prikolico v Fažani. Bila sem zadovoljna. Opremljenost prikolice je v redu, nič nam ni manjkalo. Tudi cena ni bila pretirana, še najbolj pohvalno pa se mi zdi obročno odplačevanje za uporabo prikolice (štirje mesečni obroki). Če pa bi imela možnost izbire, bi se raje odločila za apartma, saj sem na račun le-teh slišala mnogo pohvalnih besed sodelavk in sodelavcev. Mogoče pa bom v eni prihodnjih sezon le prišla na vrsto za letovanje v apartmaju.«

Milena Pintar, DSSS. »Deset dni sem preživela v našem motelu Iskra v Medulinu, a nisem bila preveč zadovoljna. Objekt, ki je sicer na lepem kraju, je potreben ustrezne preureditve, saj tak, kakršen je zdaj, je videti preveč zapuščen. Tudi z nekvaliteto hrane se nikakor nisem mogla sprijazniti, pikro pripombo pa imam tudi na nečistočo v jedilnici, točilnici in v sobah. Opazila sem tudi, da so imeli prednost pri vseh uslugah drugi gostje in šele nato mi Iskraši. V kopalnici je bila voda večkrat hladna kot topla, brisače pa so imele duh po vsem drugem, le po pralnem prašku in svežini ne. Tudi cena dnevne penziona je za nas Iskraše previsoka, saj se skoraj enači s cenami istih uslug v hotelih »B« kategorije.

Natuška Škaper, tovarna malih zaganjalnikov. »Lahko bi rekla, da sem imela letos zvrhan koš sreče, saj sem dobila možnost za letovanje v apartmaju, ki ga je letos kupila naša Iskra. Bili smo izredno zadovoljni, saj smo dobili simpatičen, urejen, komforten in opremljen objekt. Vse to je še bolj vplivalo na naše odlično počutje in kar z bojznijo smo čakali dan, ko smo morali odstopiti naš začasni drugi dom naslednji izmeni. Tudi cena najema apartmaja je sprejemljiva, bila sem namreč že v slabših, a dražjih, da o prikolici ne govorimo. Ni primerjave! Zato vsa zahvala delovni organizaciji, ki se je odločila za nakup tovrstnih zmogljivosti. Škoda, da ne razpolagamo z večjim številom.«

Aleksandra Križman, DSSS. »Odlučitev, da gremo v nakup motela je vredna vse pohvale. Objekt s pripadajočim zemljiščem je izreden, ob njem je moč urediti celo igrišča za rekreacijo naših delavcev. Žal pa te lepote zasenči organizacija v samem motelu. Tu mislim na način priprave hrane, ki ne ustreza okusu večine naših ljudi — Primorcev. V času mojega letovanja sem imela občutek, da smo Iskraši kar nekam zapostavljeni ter da imajo prednost zunanji gostje. To je bilo opaziti pri strežbi in

Nova pridobitev novogoriške Iskre, motel »Iskra« v Medulinu

drugih uslugah, žal so tudi cene pijač preveč navite, pripombo pa imam tudi na čistočo. Prepričana sem, da je mogoče vse to odpraviti, saj so tamkajšnji uslužbenci zmožni tega in upajmo, da bo že prihodnjo sezono vse O. K.«

Miloš Živko, tovarna delovnih sredstev. »Deset čudovitih dni sem z ženo in sinom preživela v našem motelu v Medulinu. Bil sem presenečen, saj je sama lokacija motela posrečeno izbrana, v prelepem okolju, ki ga krasi bujen park in senčnat vrt. S postrežbo, osebjem in s hrano smo bili izredno zadovoljni, vse

je bilo kakovostno in če bo le mogoče, se bomo vedno radi odločali za tovrstno letovanje. Res da je potreben motel delne prenovne (beljenje, struženje parketa, itd.), vendar ne smemo pozabiti, da je kupila Iskra motel tik pred pričetkom sezone in vseh obnovitvenih del ni bilo mogoče končati, kar pa ni vplivalo na zadovoljstvo mene in moje družine.«

Martina Lozar, DSSS. »Nekoliko z bojznijo sem se odpravila za 10 dni v Valovine pri Pulju, kjer me je čakala počitniška prikolica, last naše delovne orga-

nizacije. Z bojznijo zato, ker doslej še nisem letovala v prikolici in seveda nisem vedela, kaj vse me čaka, kakšno je tovrstno letovanje. Vendar je bil moj strah odveč. Vse moram pohvaliti. Prikolica je bogato opremljena, nameščena na lepem, senčnem kraju, v bližini je trgovina, voda in seveda morje. Le nad predprostorom (baldahinom) smo se nekoliko jezili, ker ne služi svojemu namenu. V kampu je mir, kot nalašč za prostitev in umiritev — včasih že kar preveč napetih živcev.«

M. R.

Dragica Zorn

Žarko Domlnko

Ljuba Delpin

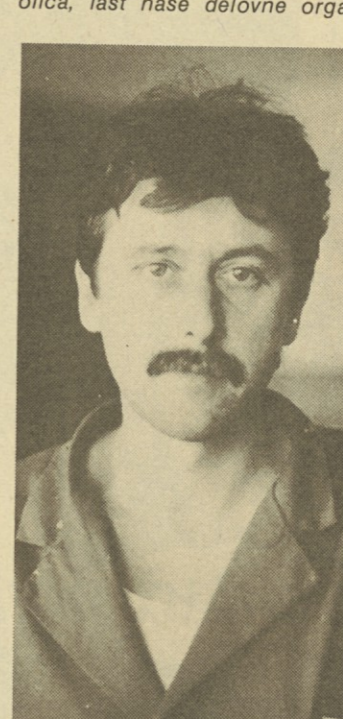
Milena Pintar

Natuška Škaper

Aleksandra Križman

Miloš Živko

Martina Lozar

Teniskra 8

ŠPORT

REKREACIJA

ŠPORT

REKREACIJA

Na teniških igriščih v Kranju je 13. in 14. septembra 1986 potekalo vsakoletno prvenstvo tenisačev Iskre pod nazivom TENISKRA 8. Skupaj je nastopilo 61 igralcev in igralcev iz 9 DO v SOZD Iskra.

V lepem vremenu, na odlično pripravljenih igriščih in nezadnje tudi ob dobri organizaciji smo bili priča zelo zanimivega in dokaj kvalitetnemu tekmovalstvu v tenisu.

Udeleženci so bili zelo zadovoljni s tekmovalstvom in vsi so v pogovorih zatrjevali, da bodo drugo leto spet prišli v Kranj.

Vsak nastopajoči je prejel spominsko značko. Po končanem tekmovalstvu pa je direktor Niko Bevk podelil najboljšim lične plakete in diplome.

Rezultati:

Moški do 35 let:

1/4-finale:	Thaler	: Drnovšek	6/4, 6/1
	Jesenko	: Carli	6/1, 6/4
	Dernovšek	: Ahlin	7/5, 6/4
	Jezeršek	: Murn	6/4, 6/0
1/2-finale:	Jesenko	: Thaler	6/4, 6/0
	Jezeršek	: Dernovšek	6/0, 6/1
finale:	Jezeršek	: Jesenko	6/0, 6/1
tekma za 3. mesto:	Drnovšek	: Thaler	6/4, 6/3

Moški od 35 do 45 let

1/4-finale:	Nadišar	: Ošabnik	6/1, 6/1
	Udovč	: Gosar	6/2, 6/3
	Bevk	: Cimperman	6/0, 6/1
	Kert	: Tominec	6/2, 6/3, 6/2
1/2-finale:	Nadišar	: Udovč	6/4, 6/3
	Bevk	: Kert	6/4, 6/1
finale:	Nadišar	: Bevk	6/4, 6/1
tekma za 3. m:	Kert	: Udovč	3/6, 6/2, 6/3

Moški nad 45 let

1/4-finale:	Žganec	: Jenko	6/1, 6/1
	Starc	: Božič	6/2, 6/1
	Arh	: Štrukelj	6/0, 6/0
	Bedenk	: Možetič	6/3, 6/4
1/2-finale:	Žganec	: Starc	6/0, 6/0
	Arh	: Bedenk	6/2, 6/2
finale:	Žganec	: Arh	7/5, 6/4
tekma za 3. mesto:	Bedenk	: Starc	6/4, 6/3

Ženske:

Kos	: Florjančič	9/6
Udovč	: Kos	9/3
Udovč	: Florjančič	9/1

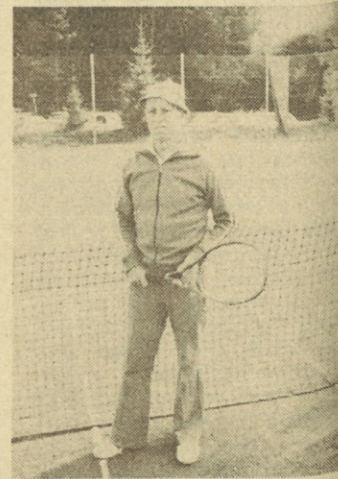
Tolažilna skupina:

finale:	Žmitek	: Andrejka	6/2, 6/1
---------	--------	------------	----------

R. KOŽAR

Janez Arh med ogrevanjem.

Tekmovalja se vsako leto udeležijo tudi naš upokojeni veteran Boris Starc

Zadnje prijave...

Iskraši se radi spominjajo teniških srečanj v Kranju

Moški pevski zbor kulturnega društva Jože Mihelčič v Semiču

V vinorodnem Semiču, kjer se je od nekdanj oglašala ljudska pesem, bodisi spontano, bodisi priložnostno, ali organizirano, že skoraj pet let slišimo mlade glasove, ki zagotavljajo perspektivno delovanje glasbene sekcije kulturno-umetniškega društva. Osmega februarja 1982 so v kulturno-umetniškem društvu Jože Mihelčič ustanovili moški pevski zbor. Zbor je že takrat štel 22 mladih pevcev, ki so z željo in ljubiteljstvom stremeli po slovenski ljudski in zborovski pesmi. Zbor, ki je v petih letih narastel kar na trideset pevcev, sestavljajo po večini Iskrini delavci. Pod vodstvom Iskraša Braneta Podgornika zbor sodeluje na proslavah in praznikih krajevne skupnosti pa tudi v drugih občinah, kot so Metlika in Duga resa. Vsako leto sodelujejo tudi na reviji belokranjskih pevskih zborov v Gribljah, dvakrat pa so imeli tudi samostojne koncerte po Beli krajini. So pa tudi stalni udeleženci prireditve in proslave v okviru semiške Iskre. Tako so tudi letos sodelovali na proslavi 35-letnice tovarne. Do sedaj so imeli 45 javnih nastopov, kjer so prepevali revolucionarne, slovenske narodne in ponarodele pesmi. Delovni kolektiv Iskre moškemu pevskemu zboru vsestransko pomaga, tako pri reševanju finančne problematike, kot tudi pri težavah, ki se pojavljajo pri vajah zaradi dvoizemskega dela, posebno pred nastopom zbora. Številni nastopi Iskrinih pevcev v preteklih letih so nedvomno trdno jamstvo za nadaljnje uspešno delo zbora.

V. Ž.

Moški pevski zbor je sodeloval tudi na proslavi 35-letnice obstoja in razvoja semiške Iskre

Pred kratkim sta se poslovila in odšla v zasluženi pokoj dolgoletna vestna sodelavca Milica Bednar in Marjan Por iz Info Centra DO Elementi. Ob prisrčnem slovesu so jima sodelavci zaželeli še mnogo zdravja in poklonili spominska darila.

Domotožje

Nekoč si — daleč od
hlastnega trepeta mesta —
nogo pred nogo
utreva
skozi podivjano paleta
jeseni
stezico:
mimo razklanega macesna
čez trnje pašnika
do vegaste hišice.
Na klopi vino in
hleb rženega,
v nasmehu matere — sreča.

A. Pevec

Nekega dne

Ko nekega dne sonce bo zlatilo
poljane, reke in nebo,
ko se drevo bo okrasilo
in ptice ponese
na krilih vetra v daljave
življenja radosti norčave
bo zvezda oživela.
Ovita v pajčolan želja
bo poletela
prek poljan, rek in neba
in srca glas bo zadonel,
ko, dete, te v roke bom vzel...

Uroš Vošnjak

Veter pa briše sledi

Z vsakim korakom poti manj ostaja,
trudnost počasi prodira v kri,
vsak sončen dan nove upe poraja,
veter pa briše sledi...

Brazde globoke solze so pustile,
pomlad že davno v očeh drugih spi,
ptice so v drug se nasmeh preselile,
veter pa briše sledi...

Uroš Vošnjak

**Naših
štirideset
let**

Piše:
Dušan Željeznov

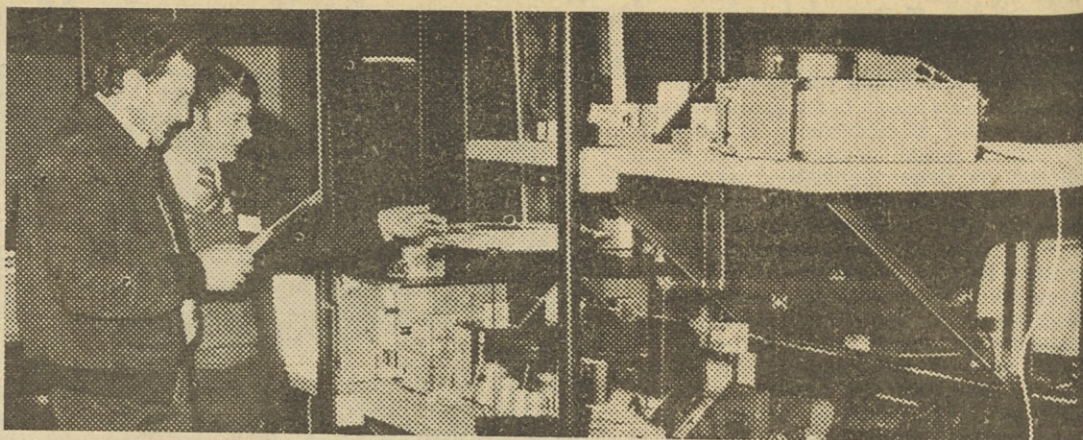
**Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs**

Sejem je proslavil prvi jubilej: 25-letnico

Leta 1978 je ob jubilejni 25. razstavi število razstavljalcev naraslo za okoli 10%, na 523, kar je povzročilo ponovno pomanjkanje razstavnih površin. Med razstavljalci je bil največji porast pri firmah proizvajalcev sestavnih delov, delno tudi Hi-Fi tehnike v zabavni elektroniki, rahel porast pa so zabeležili v profesionalni elektroniki, avtomatizaciji, merilni tehniki in opremi za proizvodnjo.

Obpravnavana je bila strokovna problematika pri YUTEL — Prenosne poti v telekomunikacijah, pri VAES — Vodenje in avtomatizacija energetskih sistemov, splošna problematika pri SD (sestavni deli) in ISEMEC.

Nadaljnja 26. razstava leta 1979 kaže ponoven dvig števila razstavljalcev na 545. Pri tem je 1/5 razstavljalca sestavne dele, predvsem najsodobnejše iz uvoza, 1/6 profesionalno elektroniko in enako zabavno elektroniko, 1/10 telekomunikacije in

JUBILEJNI 25. SEJEM ELEKTRONIKE — razstavljeni izdelki iz TOZD Instrumentli, Otoče

tudi opremo za proizvodnjo. To leto je dala Iskra velik poudarek na predstavitve svoje mikroelektronike.

Zbrani strokovnjaki so na simpozijih obravnavali poleg splošnih posameznih dejavnosti tudi usmerjene teme: pri YUTEL — Telekomunikacijski terminali, pri SD — Elementi elektrooptike, pri ISEMEC — Mikroprocesorji v merilni tehniki, pri EP (Elektronika v prometu) — Elektronika v cestnem prometu.

Na 27. razstavi 1980. leta je število razstavljalcev poraslo na 567. Le s pridobitvijo novih 2000 m² je bilo možno na sedaj 17.000 m² namestiti vse razstavljalce. Med njimi je bil porast pri sestavnih delih z 21% in merilni tehniki, enako v industrijski elektroniki, avtomatizaciji in telekomunikacijami, tako da je bilo razstavljalcev profesionalne elektronike (v širšem smislu) 56.4%, precejšen padec pa v zabavni elektroniki, na 13%. Gorenje in Institut J. Stefan sta razstavljalca računalniško vodenega robota. Uvedena je bila informacijska služba prek računalniškega sistema Iskra Delta.

Strokovne obravnave so bile na simpozijih usmerjene predvsem pri YUTEL na Upravljanje

in nadzor telekomunikacijskih sistemov, pri SD na Tehnologijo za zagotavljanje kvalitete sestavnih delov, pri EP na Elektroniko v cestnem prometu, pri RZ na Relejno zaščito v elektroenergetskih sistemih, pri ISEMEC na Regulacijsko teh-

skih sistemov in to leto tudi na simpoziju INFORMATICA — Računalniška tehnologija in problemi informatike.

Vsa zasedanja so bila sedaj združena v novih sodobnih prostorih za posvetovanja v II. nadstropju prizidka hale B2.

JUBILEJNI 25. SEJEM ELEKTRONIKE — registrirnik delovnega časa na desni, na levi pa polprevodniški stabilizirani usmernik v modulni izvedbi zvezno regulacijo napetosti in toka

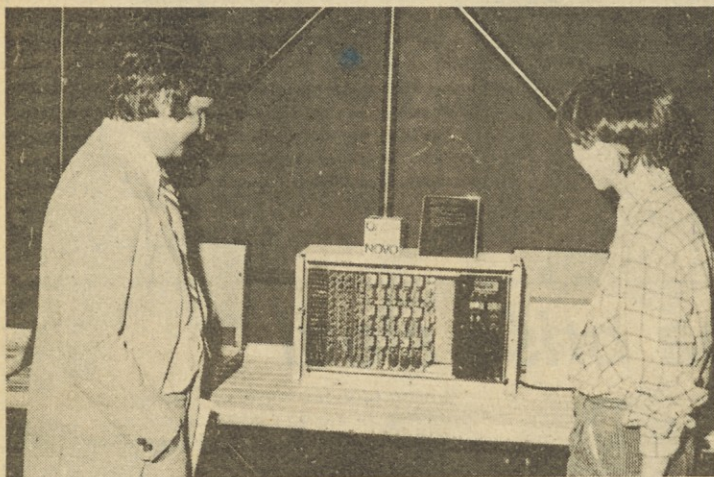
niko.

Leta 1981 je bilo na 28. razstavi 525 razstavljalcev iz 19. dežel. To leto je bilo razstavljalcev profesionalne elektronike (širše) 52.5%, razstavljalcev sestavnih delov (21.6%) in opreme za proizvodnjo (11.6%) je naraslo, povečal pa se je tudi delež zabavne elektronike (na 14.6%). Z nanovo pridobljenimi razstavnimi prostori v prizidku hale B so razstavljalci zasedli okoli 20.000 m² razstavnih površin.

Med 28. razstavo so strokovnjaki obravnavali problematiko, ki je vedno tesno povezana s programom razstave, na šestih simpozijih. Pri tem so obravnavali prvenstveno na YUTEL — zelo aktualno temo Digitalizacija komunikacijskega omrežja, na SD — Zagotavljanje kvalitete sestavnih delov, na ISEMEC — Avtomatizacija procesnih sistemov, na EP — Elektronika v cestnem prometu, na VAES — Avtomatizacija in vodenje elektroenerget-

Na 29. razstavi leta 1982 je število razstavljalcev naraslo na 542, inozemci iz 21 držav. Odstotek števila razstavljalcev profesionalne elektronike (širše) je narasel na 57.6%, sestavnih delov je bilo 20.3%, opreme za proizvodnjo je naraslo na 15%, precejšen upad pa je bil pri razstavljalcih zabavne elektronike — od 14.6% na 7.1%. To leto je bilo precej zanimivosti: Iskra in Delta sta prvič razstavljalci elektronske računalnike združeni v eno DO, Philips je prikazal prvič laserski gramofon itd. Na razstavišču je tudi to leto deloval računalniški informacijski sistem Iskra Delta.

Na petih simpozijih so obravnavali predvsem teleproblematike: na YUTEL zelo perspektivna tema: Telekomunikacije in informatika, na SD — Senzorji za merjenje fizikalnih veličin, na EP — Elektronika v železniškem in cestnem prometu, na RZ pa Zaščita vodov in omrežij v elektroenergetiki in ISEMEC.

JUBILEJNI 25. SEJEM ELEKTRONIKE — najmanjša in najbolj iskana — elektronska zasebna telefonska centrala EPAB x 16

Slovo od posvetnih »reči«. Doboj.

Nikoli si ne bi mislil, da je to mesto tako lepo. Je sodobno, izredno čisto, lahko bi rekel tudi človeško toplo, posebno draž pa mu daje srednjeveške trdnjava nad središčem mesta. Zgodovina jo omenja že leta 1415, ni kaj, nad Dobojem domuje torej že najmanj pol tisočletja.

Tudi Turki so imeli dovolj dela z njo, sedanjí rodovi pa ga imajo precej manj. Dela namreč. Brez te utrdbe bi Doboj deloval skoraj preveč zahodnjaško.

Ker sem pač že moral tudi po tem »celinskem« delu Bosne cijaziti kajak in kanu, naj še omenim, da leži Doboj ob izlivu Spreče v Bosno. Po veslaški plati me niti ena, niti druga nista navdušili.

Sredi Doboja je tudi Iskrina prodajalna, lepa, velika. Seveda sem jo obiskal, imel z vodjo Kemalom Bukvičem intervjujček in — veselo naprej. Proti Tuzli. Prijatelj iz Marketinga Marjan bi, kot vedno dejal: »Naša pot je samo naprej.« Pa še res je, le s to resnostjo, da se nekoliko tudi vrtimo padamo...

»Taborniška šola« v Banja Luki me je k sreči le nekaj naučila. Vsaj to, da sem se že prej pozanimal, kako je s taborjenjem v severnovzhodni Bosni. Prav blizu Tuzle, kaj takšnega ni mogoče, saj nimajo urejenega avtokampa, če bi šotor postavil »na črno« pa bi bil naslednje jutro, ali pa že kar po nekaj urah, dobesedno — črn. In to od saj in še česa drugega. Tuzla je namreč rudarsko-industrijsko središče Bosne in je z izjemo novega dela skoraj ena sama ogromna tovarna. Bilo bi torej nekako tako, kot če bi taboril sredi jeseniške železarne...

Torej Kiseljak, natanko 12 kilometrov pred Tuzlo. Da ne bo pomote: tudi Sarajevo ima svoj Kiseljak, oba, s tem pri Tuzli pa sta znana po izviri mineralne vode, po zdraviliščih.

Ta pri Tuzli je resnično oaza v primerjavi z industrijskim okoljem dobrih deset kilometrov naprej. Tam na začetku Tuzle in v okolici je dobesedno vse na kupu:

POTOPIS

Lado Drobež

S peresom
in kajakom
na dopust

S protekcijo v — arest

Tudi Tuzla ima Kiseljak

premogovniki, rudnik kamene soli, kemijski kombinat, termoelektrarna, železarnstvo in ne vem, kaj še vse.

Kiseljak je v primerjavi s tem »ekološkim« okoljem pravi balzam. Zato ni čudno, da je postal za ta del Bosne ena izmed najbolj znanih izletniških točk, ima vse — jezero za kopanje, veslanje in ribolov, ima hotele, počitniške domove, vikendice in seveda — kiseljak, torej mineralno vodo. Pravijo, da z njo zdravijo predvsem bolezní prebavil. Še vedno pa je vse bolj na osnovi nestrokovnega ugotavljanja, saj sistematičnih medicinskih preiskav te vode še niso opravili...

Bodo že. Tako kot bodo popravili cesto od odcepa proti Tuzli. Ta delček ceste je namreč najslabši, kar sem jih videl na vsej dobrih 3000 km dolgi poti. Kljub temu priporočam obisk Kiseljaka, saj me nekoliko spominja na Bohinj, res nekoliko, kajti jezero Modrac je umetno in je namenjeno predvsem za hlajenje nekaj kilometrov oddaljene termocentrale. Ima pa to prednost pred Bohinjem, da tamkaj domačini ne preganjajo gostov, če slučajno zaidejo na njihov kotichek sveta. Celo obratno — vprašajo ga, če morda še kaj potrebuje...

Naslednje jutro — Tuzla. Prvi občutek — katastrofalen. Tovarna za tovarno, dimnik za dimnikom, smrad za smradom. Vse je bilo temačno, od saj počrnelo. In teh industrijskih kolosov ni bilo ne konca ne kraja. Seveda nekoliko pretiravam: za industrijskim delom je tisti del Tuzle, ki se zaradi rudnikov soli ugreza, še bolj vzhodno pa, je lepa, nova Tuzla, sodobna in brez sledu po svoji starejši, »zahodni« sestri.

V Tuzli pa ima Iskra vse — predstavništvo, prodajalno in servis. Zlasti pa Iskraše, ki so razumeli moje »težave« ob odkrivanju Bosne. Le nekoliko so se mi muzali, ko sem jim razlagal o zvezdi RTV Banja Luka in njenem miniju, ki je bil tako nekako, kot »spodaj brez«. So se mi pa za to hihotaje oddolžili s povabilom v — arest...

(se nadaljuje)

Iskra

Iskra — Industrija za avtomatiko Ljubljana, n. sub. o.

TOZD TELA Ljubljana

Delavski svet na podlagi samoupravnih splošnih aktov razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. vodja računovodskega sektorja

Pogoji: visoka izobrazba ekonomske smeri, 4 leta delovnih izkušenj pri nalogah ekonomike, plana in finančno računovodskih zadev ter izdelan program dela.

Poleg z zakonom določenih in zgoraj navedenih pogojev, bomo pri izbiri kandidatov upoštevali celovitost strokovnih znanj in osebnostnih lastnosti v skladu s kriteriji kadrovanja po družbenem dogovoru o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin ter sposobnosti za organiziranje in vodenje dela ter poslovanja in vodenja delovnega procesa. Dela in naloge razpisujemo za 4 leta.

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja dela, oz. naloge:

2. samostojni analitik

Pogoji: višja izobrazba ekonomske smeri, 3 leta delovnih izkušenj, lahko pa tudi pripravnik

TOZD Sistemi Ljubljana

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja dela, oz. naloge:

3. vodja sektorja 2

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehnične, ali strojne smeri, 5 let delovnih izkušenj, strokovni izpit, aktivno znanje angleškega, ali nemškega jezika

4. vodja oddelka 1

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehnične smeri, strokovni izpit, aktivno znanje svetovnega jezika

5. preizkuševalac 4

Pogoji: visoka izobrazba elektrotehnične smeri, 1 leto delovnih izkušenj, strokovni izpit

6. administrator 1

Pogoji: srednja izobrazba upravne smeri, 1 leto delovnih izkušenj

7. skladiščnik 4 — za določen čas (6 mesecev)

Pogoji: poklicna šola, oz. IV. stopnja usposobljenosti — blagovni manipulant, ali električar, 5 let delovnih izkušenj, tečaj za skladiščnike in tečaj za viličarje

8. monter 4

Pogoji: poklicna šola, oz. IV. stopnja usposobljenosti elektro smeri, 5 let delovnih izkušenj

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo za dela in naloge pod zaporedno številko 1 v petnajstih dneh od dneva objave na naslov: ISKRA-AVTOMATIKA, TOZD TELA, Ljubljana, Savska c. 3 z oznako »za razpisno komisijo«, za dela in naloge pod zaporedno številko 2 pa v osmih dneh od dneva objave na isti naslov. Kandidati za dela in naloge od zaporedne številke 3 do 8 pa naj pošljejo vloge v osmih dneh od dneva objave na naslov: ISKRA-AVTOMATIKA, DSSZ, področje za kadrovske zadeve, Ljubljana, Kotnikova 6. Kandidate bomo obvestili v 15 dneh po sklepu o imenovanju, oz. izbiri.

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.
Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

V skladu s programom izobraževanja v Iskri in sklepom področnega kolegija kakovosti SOZD Iskra

r a z p i s u j e m o

posebno obliko pospešenega izobraževanja
za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

3. šolo področja kakovosti v Iskri

v času: od 20. do 24. 10. 1986
od 17. do 21. 11. 1986
od 8. do 13. 12. 1986

Vsebinà:

1. Sistem integriranega zagotavljanja kakovosti
2. Tehnične osnove za zagotavljanje kakovosti
3. Pravna in tehnična regulativa ter metode za vodenje služb kakovosti

Vsi trije deli tvorijo celoto, zato je nujno, da udeleženci šole obiskujejo redno vse tri dele.

Organizacija: Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 5 dni v tednu, zato je potrebno, da udeleženci šole svoje obveznosti v zasebnem življenju v času šolanja prilagodijo programu šole. Med šolanjem je praviloma potrebna stalna prisotnost in bivanje v hotelu Transturist v Škofji Loki. Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju, ki bo v skladu s samoupravnim sporazumom osnova za razporejanje na dela in naloge v službah kakovosti.

Nosilec programa: Področje kakovosti SOZD Iskra v sodelovanju z Izobraževalnim centrom Iskre.

Vodja programa: Lotar Kozina, dipl. ing.

Čas in kraj: S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 20. 10. 1986 ob 11. v Hotelu Transturist v Škofji Loki.

Prijave: Izpolnjene prijavnice pošljite najkasneje do 10. 10. 1986 na naslov: SOZD Iskra, izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI. E. Podrobnejše informacije glede udeležbe in organizacije lahko dobite pri Sonji Vrhovec, tel.: 061/222-212, ali pri vodji področja kakovosti v vaši DO.

Iskra

Iskra SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.
Delovna skupnost skupnih služb,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

objavlja prosta dela in naloge

2 svetovalcev

v področju za inovacije

Pogoji:

- visoka izobrazba strojne, ali elektro smeri
- aktivno znanje 1 tujega jezika
- 4 leta delovnih izkušenj
- 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: SOZD ISKRA, DSSS — Sekretariat, Ljubljana, Trg revolucije 3.

Objava velja do zasedbe.

Iskra

Iskra-Industrija merilne elektronske tehnike, p. o.

61354 Horjul, Horjul 188

Organiziramo

»Seminar o uporabi
signaturnega analizatorja
MA 9910«

dne 16/10-1986 ob 10.

Seminar bo v okrogli dvorani v pritličju Iskrine stavbe na Trgu revolucije 3.

Vljudno vabljeni!

Iskra

Iskra Commerce, p. o.
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

Komisija DO Iskra Commerce za dodeljevanje državnih odlikovanj, nagrad in priznanj objavlja na osnovi 12. člena Pravilnika o dodeljevanju nagrad in priznanj Iskre Commerce

r a z p i s

1. Za nagrado Iskre Commerce

Nagrada se podeljuje za trajnejše ustvarjalno delo in dosežke trajnejšega pomena, ki so prispevali k uresničevanju in napredovanju položaja DO IC na področju trženja, družbeno-ekonomskem utrjevanju Iskre Commerce in pri razvoju samoupravljanja in družbeno-politični dejavnosti v DO IC. Podeljene bodo 3 nagrade.

2. Za priznanje Iskre Commerce

Priznanje se podeljuje za dolgoletno marljivo delo, oz. enkratne dosežke na vseh področjih iz 1. točke, ki so vidneje prispevali k poslovanju, uspehu in ugledu DO IC. Podeljenih bo največ 10 priznanj.

3. Za priznanje Iskre Commerce poslovnim partnerjem, oz. zunanjim sodelavcem

Priznanje se podeljuje za trajnejše poslovno sodelovanje, ali enkratne dosežke, ki so prispevali k uspehu, ugledu in poslovnemu rezultatu DO IC. Podeljenih bo največ 5 priznanj.

Kandidate za nagrade, oz. priznanja lahko predlagajo samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in poslovodni organ DO IC.

Pisni predlog mora vsebovati:

- ime, oz. naslov predlagatelja,
- priimek in ime kandidata z generalijami, oz. ustreznimi podatki, kadar se priznanje podeljuje poslovnim partnerjem, oz. zunanjim sodelavcem,
- za katero vrsto se predlaga (nagrada, ali priznanje IC),
- ter podrobno utemeljitev prodloga.

Predloge je treba dostaviti najpozneje do 31. 10. 1986 na naslov: Iskra Commerce, Samoupravna pisarna, Trg revolucije 3.

Nagrade in priznanja bodo slavnostno podeljene dobitnikom na zadnji slavnostni seji Delavskega sveta Iskre Commerce v letu 1986.

Mladinke in mladinci IC!

Kot vsako leto ob takem času, se bomo tudi letos odpravili na seminar v Poreč, imenovan SMIC (srečanje mladincev Iskre Commerce). Potekal bo v času od 24. 10. — 26. 10. 86 v hotelu Delfin v Poreču.

Pogovorili se bomo službeno in družbeno, se spoznali in še naprej sodelovali. Skupaj bomo skoraj tri dni in zagotavljamo vam, da dobre volje ne bo manjkalo.

Mladinska organizacija IC vas vabi, da se čimprej (do 15. 10.) prijavite pri Mirjani Milošević, ali Mileni Dadasovič (obe sta na interni 32-58).

Le dve stvari morate narediti:

pri prijavi plačate lastni prispevek 3.000,— in v petek 24. 10. pridete ob 14.30 na Trg osvoboditve (zraven Sidra). Vse ostalo bomo naredili mi!

Povratek v nedeljo 26. 10. popoldne.

Lep pozdrav in na skorajšnje svidenje!

Mladinska organizacija IC
predsednik Irena KONČINA

Iskra

Iskra — Baterije Zmaj
Industrija baterij in svetilk, n. sol. o.,
61000 Ljubljana, Stegne 23

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge v

Delovni skupnosti skupnih služb

1. vodenje investicijske dejavnosti

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — smer strojna, elektro in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

2. samostojni komercialist prodaje

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — dip. ing. tehnične smeri, dipl. ekonomist in 2 leti delovnih izkušenj, ali ing. tehn. smeri z možnostjo ugotavljanja delovne zmožnosti. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

3. pospeševalec prodaje

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — dipl. ekonomist in 2 leti delovnih izkušenj, ali VI/1 st. strokovne izobrazbe, ekonomist in 3 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

4. tehnologa I.

za nedoločen čas

Pogoji: VII/1 stopnja strokovne izobrazbe — kemijske, strojne, ali elektrotehniške smeri in 4 leta delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 60 delovnih dni.

TOZD Baterije Ljubljana

1. strojnega ključavničarja

— 2 izvajalca za nedoločen čas

Pogoji: IV. stopnja strokovne izobrazbe — strojni ključavničar in 2 leti delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 40 delovnih dni.

2. izdelovalke baterij

— 8 izvajalk

Pogoji: I. stopnja strokovne izobrazbe — končana osemletka in 3 mesece delovnih izkušenj. Poskusno delo traja 3 mesece.

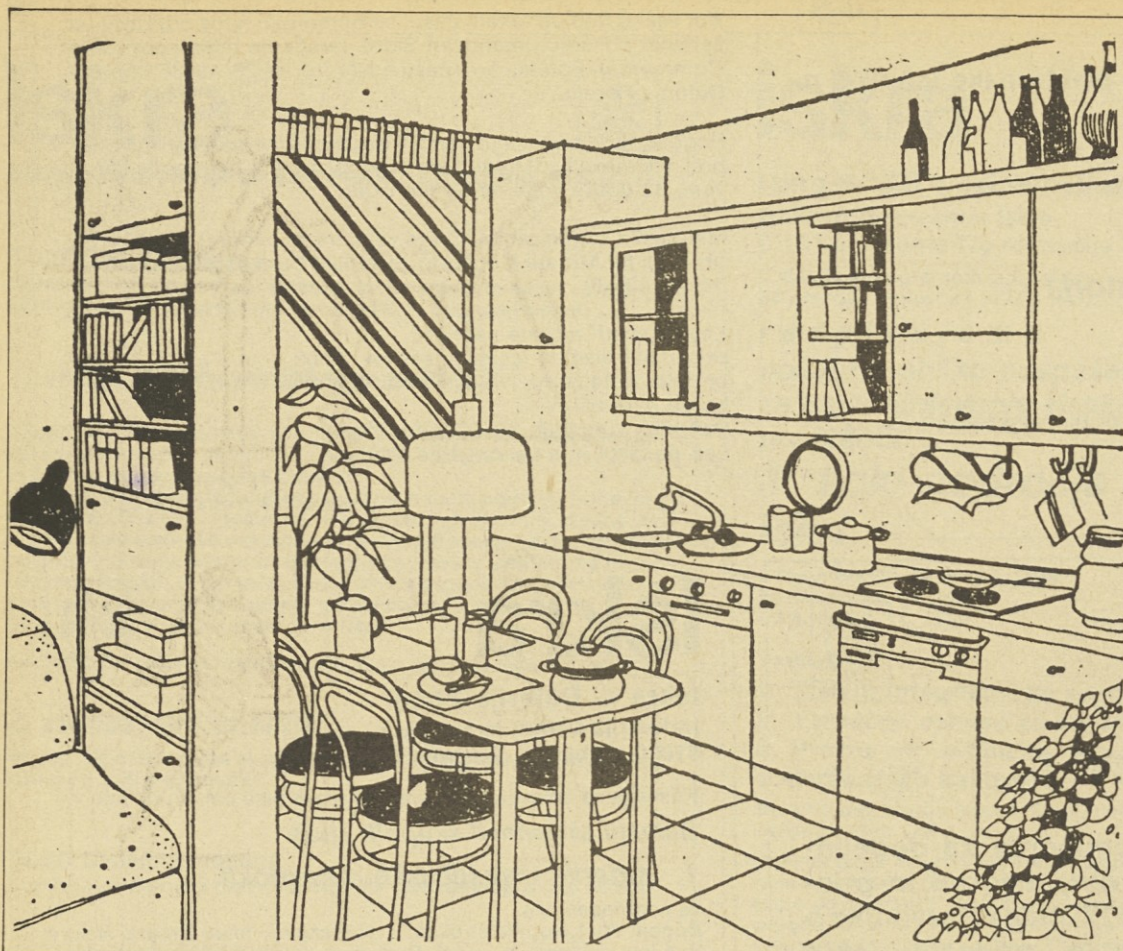
Za vsa dela in naloge se sklene delovno razmerje za nedoločen čas.

Organizacija ima urejeno družbeno prehrano in organiziran prevoz na delo z lastnimi avtobusi.

Interesenti naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kadrovske socialni službi ISKRA — BATERIJE ZMAJ, Ljubljana, Stegne v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

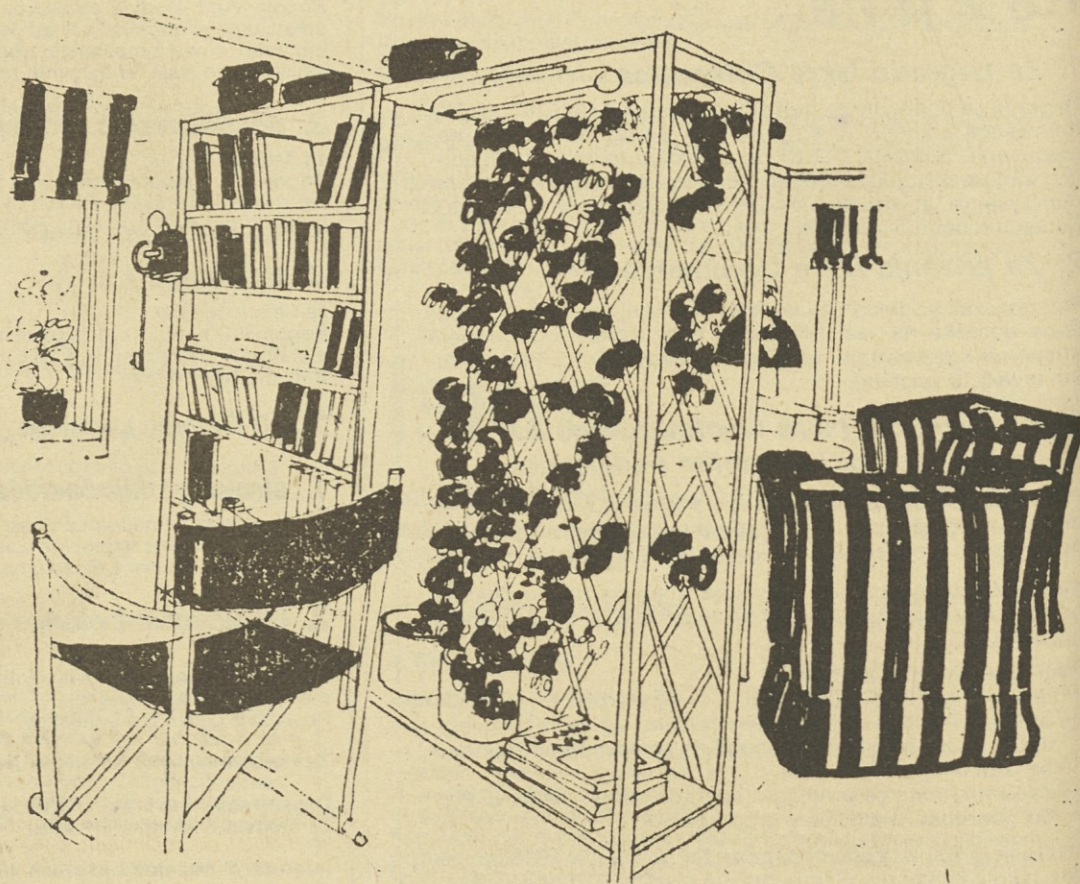

Vse v eni sobi

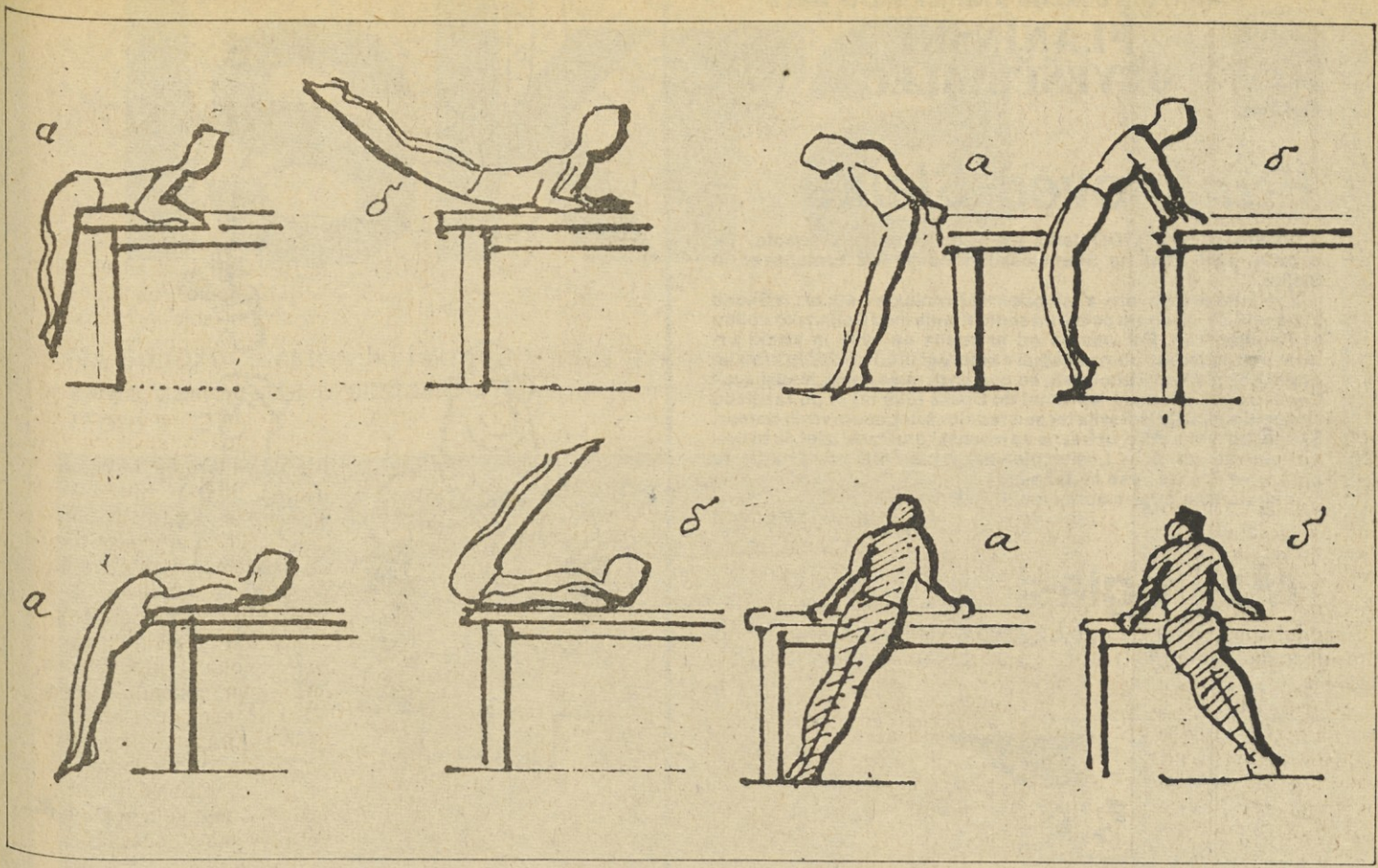
Če morate v enem samem prostoru organizirati več funkcij: kuhanje, obedovanje, dnevno bivanje in celo spanje, si morate pozorno izbrati pohištvo. V tej stanovanjski kuhinji imamo pohištvo za pripravljane hrane, mizo za obed s stoli in tapicirane kanepeje za ležanje in sedenje. Del za dnevno bivanje in spanje je ločen s plitko polico, ki jo obojestransko uporabljamo, miza pa je načrtovana za kuhinjski niz — kateremu pripada največ pohištva. Na ta način si ustvarimo enotnost prostora ob ustreznem minimumu ločenosti po namenu. Razen takšne pregradne police lahko načrtujete tudi dopolnilno pregrado v obliki »harmonike« — vrat ki jo boste uporabljali samo občasno.

Terasa v sobi

Za tiste, ki nimajo terase, radi pa imajo zelenje in cvetje v hiši, predlagamo zgoraj objavljeno pregradno polico z rešetko, vzdolž katere bo rastla zelena vzpenjalka. Lepo razvito in negovano zelenilo bo resničen okras v sobi, hkrati pa bo delovalo tudi kot vizuelna pregrada v prostoru. Predlagana zelena pregrada se bo najbolje ujela med dnevno sobo in jedilnico, ali med jedilnico in kuhinjo. Prostor mora imeti dovolj svetlobe, zraka in vlage, da bi se tako čim raskošneje zapolnila celotna višina zidu.

Na mizi in ob njej

Spet dokaj redak »pripomoček«, ki nam je pri roki v skoraj slehernem prostoru. Torej, čisto navadna miza.

Prva vaja. Postavimo se poleg roba mize tako, da nam mizna plošča sega do višine pasu. Z zgornjim delom telesa ležemo s trebuhom na mizo, medtem ko se z rokami (od pesti do laktov) naslanjamo na mizo, držeč se vzdolž drugih stranic mize, kot je to razbrati z risbe (a). Vaje so v dviganju in spuščanju stegnjenih nog in to nazaj-kvišku, kar je videti na skici (b) in »spuščanje navzdol« v začetni položaj (a) in to 6 do 8 krat.

Druga vaja. V tej vaji bomo gibe izvajali z ledji, obrnjenimi proti mizi in iz začetne pozicije, označene z a in to tako, da se z zadnjico naslonimo na rob mize, pesti položimo ob telesni strani na mizni rob, zgornji del telesa pa naj bo zleknjen na mizo. Noge so oddaljene od prednjih miznih nog kar za korak in so stegnjene (a). Vadimo tako, da na skici b (ne da bi spreminjali lego pesti in stopal) telo čim bolj usločimo, vržemo trebuh čim više naprej in kvišku in ga potem spet povrnemo v prejšnji položaj. Vaje naredimo 6 do 8 krat.

Tretja vaja. Začetna lega je ista kot pri prejšnji vaji: zadnjica na robu mize, pesti prav tako na robu, toda ob strani telesa. Zgornji del telesa je zleknjen in se z ledji dotika plošče. Vadimo tako (ne da bi spreminjali položaj lege na mizi) da pesti dvignemo kvišku, sklenjene nad glavo s stegnjenimi nogami (b) ter jih znova spustimo v začetni položaj (a) ter to ponovimo 4 do 6 krat.

Četrta vaja. Vadili bomo spet držeč se za daljšo stranico mize, kot na risbah a in b. Postavimo se ob mizo z druženi in stegnjenimi nogami in težo telesa vrnemo čim dlje moremo, recimo v desno stran. Telo je stegneno in je s stisnjenimi in stegnjenimi nogami v isti črti. Leva roka je stegnjena, desna pa neznatno skrčena (a). Vaditi je treba tako, da, ne da bi premaknili roke niti položaj stopal, spremenimo lego telesa najprej na desno, potem pa na levo stran in to 6 do 8 krat.

Lasje po počitnicah

Razcveteni konci las, lasje utrujenega videza, to je velika neprijetnost številnih žensk po počitnicah. Kako vrniti lasem zdrav videz? Razen različnih »posebnih neg« je za lase najboljše, če jih ostrižemo. Na sliki je frizura, za katero so nujne spretnosti škarje frizerke, vam pa preostane, da si lase redno umivate. Dovolj je, če lase preprosto počesete proti obrazu in pričeska za prve jesenske dni je že nared.

Planinska sekcija kranjskih DO Iskra

PLANINSKI OBVEŠČEVALEC

Ermanovec-Slajka

Planinska sekcija DO Iskra Kranj bo priredila v soboto, 11. oktobra 1986 izlet na Škofjeloško hribovje čez Ermanovec in Slajko.

Z rednim avtobusom, z odhodom iz Kranja ob 7.40, oz. iz Škofje Loke ob 8.45, se bomo peljali na sedlo Kladje med Poljansko dolino in Cerkljanskim. Pot nas bo od tu vodila na 1026 m visoki Ermanovec, katerega bomo dosegli v poldrugi uri. Tu so pred kratkim odprli nov planinski dom, zato bo postanek malo daljši. Nadaljevali bomo na več, ali manj isti višini do Slajke (909 m) in po razgledu sestopili v naselje Hotavljice ter se z rednim avtobusom vrnili domov. Skupaj bo lahke hoje, ustrezne za jesenski družinski izlet, le tri ure. Pot poteka po delu Loške planinske poti. Za vodstvo bosta poskrbela France Ješe in Jože Jošt.

Informativne prijave sprejema V. Pajkova, tel.: 2822.

Planinski SREČNO!

Mali oglasi

Prodajam novo končno stopnjo 2 x 200 W stereo in dve kompletni zimski gumi — tel.: (064) 22-221, int.: 28-19, ali doma (064) 28-530.

.... Takole ne gre več naprej. Kadarkoli te želim videti, moram zane-
titi požar!

a. NOVAK

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD Števcu za lepo spominsko darilo ter jim želim še veliko zdravja in delovnih uspehov
Ivanka Mavec

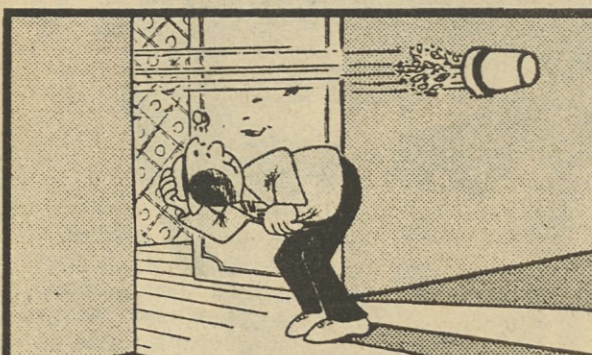
Misli

- Prilizovalec je senca bedaka.
- Če preveč oproščamo grešnikom, nismo preveč pravični do tistih, ki grešijo.
- Ranjeno samoljublje nikoli ne oprošča.
- Glasba je odkritje, ki je večje od vse modrosti in filozofije.
- Mogočniki so veliki zato, ker so drugi ljudje na kolenih.

Rožmarin

Veste, da rožmarin, dodan svinjski pečeni lahko bistveno popravi njen okus in vonj. V primorskih mestih je rožmarin neizbežen dodatek pečeni, ali praženi ribi na žaru. V mednarodni kuhinji se tudi pečeni krompir ne more zamisliti brez rožmarina.

Če torej doslej niste uporabljali rožmarina kot pogoste začimbe, poskusite najprej pri zelenjavi. Leto ima poseben eksotičen okus, če ji dodate dva, tri listke rožmarina. Poleg tega pa rožmarin predstavlja tudi izredno dobro stimulacijo za prebavo.

— ROŽE?... KLOTILDA SAJ TI ME ŠE VEDNO...

ISKRA	KIPAR BATIC	RASTLI- NA IRIS	JORDAN- SKO PRISTA- NISCE	STAROIND. KNJIZEV. V SANSKRITU	ANTON CEHOV					
SPAČEN OBRAZ SPAČEK										
KDOR SE BAVI S TEKOM										
POVRŠ. MERA LADKO KOROŠEC					ROPAR MRHO- VINAR IZ RODU PSOV					
— ROŽE?... KLOTILDA SAJ TI ME ŠE VEDNO...										
ISKRA	DOMAČA ZIVAL	STAR SLOVAN	KRAJ PRI POREČU	KRAJ PRI OPATIJI	Hladno OROŽJE	SEVERNO- AM. DRŽ. STAROŽID. KRALJ				
POVRŠIN SKA PLAST NA BAKRU							NIS TURČIJA			ANTON KOLAR OLIVER TWIST
ZNAČIL- NOST ENAKEGA								ORODJE KOSCEV		
STRAŽ- NIK								PERGAM- SKI KRALJ		

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika: Miloš Pavlica, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.

Iskra